

Övergripande verksamhetsplan med budget 2025–2027

Övergripande verksamhetsplan med budget
fastställt av kommunfullmäktige 2024-06-19 § 65
samt budgetdirektiv

Budgetdirektiv 2025 - 2027

Centerpartiet, Västrainitiativet, Vänsterpartiet - Drivkraft för att hela kommunen ska leva och växa

Omvärlden är skakig med krig, ovisshet och ansträngd ekonomi. Det påverkar oss både privat och offentligt. Vi måste vara försiktiga med utgifter och noga se över ekonomin. Det krävs handlingskraft för att komma till rätta med de ekonomiska utmaningarna därför ska vi fokusera både på kostnadsminskning och intäktsökning. Enbart kostnadsminskning gör att negativa spiraler snurrar snabbare och hämmar utveckling. Alla verksamheter ska arbeta med ständiga förbättringar och prioriteringar och kontinuerligt utvärdera den verksamhet som bedrivs.

Sollefteå kommun har medborgarna i fokus och vi prioriterar kärnuppdragen vård, skola och omsorg. Vår personal är nyckeln till framgång och vi jobbar tillsammans för en öppen och välkomnande organisation för både medarbetare och medborgare.

Landsbygdsfrågorna förenar våra partier och vår ambition att ta tillvara drivkraften som finns i hela vår kommun är mycket tydlig. Vi stöttar föreningsliv, civilsamhälle och en grundläggande samhällsservice i hela kommunen. Det innebär att inga små skolor på landsbygden eller särskilda boenden ska läggas ner. Det är fundamentet för ett trovärdigt och långsiktigt samhällsbygge där invånarna kan leva och utvecklas.

Ett gott företagsklimat är centralt för att våra företag och entreprenörer ska våga satsa, utvecklas och anställa. En stor del av kommuns skatteintäkter kommer från våra företag vilket genererar välfärd. Fokus på att lyfta företagsklimatet har gett ett mycket gott resultat då vi stadigt ökar i den lokala företagsklimatsrankingen. Vi har också fått det högsta sammanfattande omdömet någonsin och det bästa omdömet i Ångermanland. Arbetet med att ständigt förbättra företagsklimatet ska finnas hela kommunorganisationen och ska genomsyra beslutsfattande på alla nivåer.

I tillväxtstrategin finns en målsättning om en befolkningsökning till år 2035. Där ingår att kommunen ska möjliggöra och underlätta för etableringar såväl stora som små i hela kommunen. Där är Energidalen är viktig aktör.

Samtlig infrastruktur ska vara en prioriterad fråga. Persontrafik på Ådalsbanan sträckan Umeå – Östersund, via Sollefteå, Långsele och Ragunda, vidare mot Åre och Trondheim är en hjärtefråga. Tillsammans med bredbandsutbyggnaden i kommunen, via Sollefteå stadsnät, utgör dessa de viktigaste infrastrukturella frågorna de kommande decennierna.

Västernorrlands Regemente I21 är viktig för Sollefteå kommun och Försvarmaktens val av ort visar på kommunens förmåga att vara lösningsfokuserad och samarbetsvillig.

Med anledning av vår oroliga omvärld, ökande försvarsanslag och Sveriges NATO-medlemskap kommer Försvarmakten att växa betydligt i Sollefteå. Det är av högsta prioritet att kommunorganisationen fortsatt engagerar sig i och underlättar expansionen då det påverkar lokalsamhället positivt.

Sollefteå kommun kan växa i alla dess delar när förutsättningarna ges. Vi har drivna företagare och unika möjligheter till etableringar och våra tillgångar med skogen, kraften, besöksnäringen, attraktiv landsbygd, rik kultur, engagerat föreningsliv och vackra stad borgar för detta.

Kommunen är en stor skogsägare – en av de största kommunala skogsägarna i landet. Det förvaltar vi väl och ansvarsfullt. Vi har skogliga utbildningar och många erfarna entreprenörer inom skogsnäringen. Skogen är en tillgång och en fantastisk resurs, inte enbart för produktionen, arbetstillfällen och rekreation utan även för miljön. Vi har stora koldioxidsänkor då växande skog binder koldioxid. Skogsråvara möjliggör att vi kan flyga, klä oss och emballera fossilfritt. Vår skog bidrar till ett miljövänligare samhälle och att uppfylla målen i Parisavtalet.

Kraften är Sollefteå kommuns styrka. Den förnyelsebara energin som vi har gott om i kommunen får allt större fokus i både Sverige och världen. Ersättningen för vatten- och vindkraft är viktig och tillsammans med andra kommuner bland annat Föreningen Sveriges Vatten- och vindkraftskommuner och regioner gör vi vår röst hörd nationellt. För oss tre partier är det en självklarhet att betydande delar av de värden som skapas i en bygd också ska stanna i bygden.

Besöksnäringen är en av de snabbast växande näringarna och här i Ångermanland har antalet gästnätter ökat markant tack vare ett strategiskt och långsiktigt arbete i vårt gemensamma bolag Höga Kusten Destination AB. I Sollefteå finns bland annat prisbelönta campingar som vi satsat ytterligare på. Turism- och sportevenemang genererar stora intäkter. Vi har unika sevärdheter till exempel norra Europas största hållristningsområde i Näsåker och vi har spännande framtidsplaner i Junsele. Vi har många anläggningar spridda i kommunen för att främja folkhälsan och friluftsliv.

Hallstaberksområdet ger fina upplevelser med storslagen utsikt och våra skidanläggningar är i toppklass som vi ska utveckla ytterligare. Området som en viktig nod i besöksnäring och friluftsliv i Höga Kusten året runt. Vi har ett aktivt föreningsliv med allt från små klubbar till riktigt stora föreningar med många sektioner och kommunen har ett gott samarbete med dessa. Föreningslivet levererar högkvalitativa kulturarrangemang till exempel Lastbilsträffen i Ramsele, Urkult i Näsåker och Nipyran i Sollefteå. Tillsammans gör vi Sollefteå kommun attraktiv att besöka som turist för att sedermera flytta hit. Vi ska kroka arm för att lyfta vår kommun ytterligare en nivå och på ett bra sätt tillsammans säkerställer denna mångfald av aktivitet även i framtiden. Staden och landsbygden behöver varandra och satsningar behövs i hela kommunen

Kommungemensam verksamhet - Kommunledning – Nämnder och Styrelser

”Attraktionssatsning Framtid Sollefteå” är en stor satsning för att skapa attraktionskraft och tillväxt i hela kommunen. Vi tillför 2 till 4 miljoner kronor årligen under hela budgetperioden. För att detta ska få maximal effekt sker en satsning i taget. Hallstaområdet har utretts under många år, visionerna finns klara och därför satsar vi 2024 och 2025 på Hallsta.

Budgetposten för särskilda satsningar ska under perioden främst prioritera och ha ett fokus på miljö- och klimatfrågor, folkhälsoarbete, ungdomsverksamhet och landsbygds-, och centrumutveckling.

Vår landsbygdssatsning: ”Katalysator för landsbygdsutveckling av hela kommunen” permanentas i ordinarie budget från 2025 och får därmed en egen budgetpost på 1,2 miljoner per år. Satsningen möjliggör 100 000 kronor i fria medel till våra bygder. Det innebär stora möjligheter för den lokala utvecklingen. Det främjar de demokratiska samtalen i bygderna. Det

är till glädje för både unga och äldre och kan med fördel växlas upp via andra utvecklingsmedel i större utvecklingsprojekt.

Personalföreningen gör ett viktigt arbete för att öka trivseln hos våra medarbetare. Deras budget har inte räknats upp på årtionden. Det gör vi nu.

Vi tar den klimat- och miljöfrågorna på allvar. Den egna miljö- och investeringsfonden för kraftverket fortgår i enlighet med tidigare fullmäktigebeslut. Vi är medlem i Biofuel Region och Energidalen arbetar aktivt med dessa frågor. Det är en viktig satsning för den gröna omställningen och medlemskapet ska utvärderas under mandatperioden.

Stab och Service, Medborgarservice, Gata och Park

Medborgarkontoren är viktig för kommunal service i hela kommunen. Vi ska också fortsätta att förbättra våra e-tjänster. En ökad digitalisering är nödvändig för att kunna leverera fortsatt god service till alla våra invånare. Vi vill skapa en flexibilitet i användandet av kommunens lokaler.

Landsbygdsrådet och näringslivsrådet är dialogforum mellan civilsamhället, kommunledningen och näringslivet. De är viktiga remissinstanser som kommunorganisationen ska beakta och använda sig av. Landsbygdsmiljön är prioriterad över hela budgetperioden. Vi satsar också på en mångfald av samhällsmiljöer som torg, allmänna platser, friluftsanläggningar, närmiljöer och informationsskyltar för att visa på kommunens bredd av attraktioner och fina platser.

Nyföretagarcentrum startades tillsammans med Kramfors kommun 2022 och främja ökat företagande. Vi säkerställer en långsiktig finansiering under hela budgetperioden med 80 000 kronor per år. Även till vandrings- och cykelleder säkerställs det finansiering med 300 000 kronor per år under hela perioden.

Vägbelysningen är en grundläggande del i samhällsservicen. Belysningen i Öhn ligger i investeringsplanen och ska verkställas i samband med att vägen byggs om, detta sker under 2024 och 2025. För att garantera att belysningen längs väg 953 kan ersättas i sin helhet erhåller Gata och Park en förstärkning i investeringsbudgeten och det totala belysningsprojektet uppgår därför till 9 miljoner kronor.

Från och med år 2024 tog kommunen över förpackningsinsamlingen. Vi ska också samla in hushållens matavfall, som sedan levereras vidare till HEMAB i Härnösand för tillverkning av biogas. Alla kärl ska bytas ut och projektering av mellanlagring och omlastning ska göras. Föreskrifter revideras fortlöpande. Under år 2027 ska ytterligare kärl distribueras för att hantera glas, metall, papper och plast.

I Sollefteå kommun ska vi ha flexibla detaljplaner och tydliga översiktsplaner samt fortsatt snabba bygglovsbesked. Den som vill investera i vår kommun och bygga sin framtid här ska inte behöva stå i kö och vänta. Detta ska gälla oavsett om behovet av tomt är för fritidshus, bostadshus eller företag/industri. Våra kommuninvånare ska så långt det är möjligt själva kunna välja var och hur de vill bygga sin framtid, vid vatten, på höjder, i byn och i tätorter. Detta ställer stora krav på verksamheterna då kommunen också står inför dramatiska förändringar i och med stora byggprojekt som står för dörren.

Vägföreningarna tar ett stort ansvar för vår kommuns infrastruktur och fyller en viktig funktion i att upprätthålla samhällsservice. Vägbidraget har inte reviderats på två decennier, och en justering är nödvändig som till del kan kompensera för kostnadsökningar. Vi satsar därför på en utökning av bidraget till våra enskilda vägar i kommunen.

Kultur och fritid

Kultur- och fritidverksamheterna är viktiga för en meningsfull och hälsofrämjande fritid för våra medborgare, men också för att skapa attraktion för inflyttning. Vi satsar bland annat på ett kultur- och bibliotekshus – Apotekshuset – och vi bibehåller satsningen på 800 000 kronor till fritidsanläggningarna.

Fritidsbanken gynnar våra medborgare ur hållbarhetens tre perspektiv, socialt, miljömässigt och ekonomiskt. Den stärker oss som friluftskommun och gynnar folkhälsan. Fritidsbanken ska utvecklas för hela kommunen med utlåning av idrottsutrustning som levereras till medborgarkontoren.

Cyklingen på Hallsta fortsätter i #Drivkraft Sollefteås anda och cykelliften och teknikbanan flyttas till familjbacken

Kulturen har en avgörande betydelse för ett levande samhälle och är en betydande skyddsfaktor mot utanförskap, destruktivitet och parallella samhällsstrukturer. Kulturen i vår kommun är självklar och ska vara inkluderande och till för många. För att detta ska vara möjligt måste föreningar och kommunmedborgare ta ett större ekonomiskt och aktivt ansvar. Kommunen borgar för att det ska finnas ett brett kulturutbud men det är en omöjlighet att bekosta all kultur i hela kommunen. Vi välkomnar externa initiativ och finansiärer.

Hullsta Gård har potential att utvecklas till ett levande och modernt Kulturhus i centralorten med aktiva kulturaktörer som hyresgäster. Parallellt med kulturskolans och föreningslivets produktioner behöver den kommersiella delen med hjälp av externa produktionsbolag få en given plats för att dra publik med en högre frekvens i ett jämnare flöde.

Stiftelsen Nämforsen ska få ett förstärkt driftsstöd under hela budgetperioden.

Hällristningsområdet är en oslipad diamant som kan utvecklas till ett ännu större besöksmål och få ytterligare pengar att stanna i Näsåkersbygden. Satsning gör det möjligt för Stiftelsen Nämforsens att fortsätta ansöka om att bli ett världsarv.

Barnomsorg, skola och vuxenutbildning

Skolans plats och status i Sollefteå kommun har de senaste sex åren stärkts. Fokus har varit trygghet och studiero, pedagogiskt ledarskap och måluppfyllelse. Det har gett resultat och vår mycket tydliga ambition är att resultaten, trivseln och arbetsglädjen ska bli ännu bättre genom fortsatt fokus på dessa tre områden. Fler elever ska gå ut grundskolan och gymnasieskolan med fullständiga betyg och känna sig trygga att kliva in i vuxenlivet.

En röd tråd har spunnits mellan skolor, stadier och rektorer. Den tråden ska bli starkare och siktet är EN skolkommun vilket innebär att skolorna samarbetar så att det finns en sammanhållen kedja mellan de olika stadierna från förskolan till gymnasiet och vuxenutbildningen.

Skolan ska aktivt arbeta med att fylla på med behöriga lärare. Det ska också finnas planer och tydliga mål för goda attityder, gott kamratskap och ett bra förhållningssätt mot såväl kompisar

som rektorer, lärare och annan skolpersonal. Mobbing och trakasserier ska minimeras på våra skolor. Skolgårdarna ska fortsatt rustas upp och mana till utelek och kreativitet.

Våra tre mindre skolor Kalknäs, Öhn och Resele fortsätter sin resa mot samarbete, utbyte och nytänkande. Detta arbete ska fortsätta så att eleverna på dessa skolor utmanas, får social träning, blir trygga och får bättre betyg.

Sollefteå Gymnasium och Sollefteå Skidgymnasium håller mycket hög standard, söktrycket är stort och på den vägen ska det fortsätta. Samarbetet med företag när det gäller praktik- och lärlingsplatser ska struktureras och bli bättre.

Elevhälsan har gjort ett rejält lyft och det arbetet ska fortsätta och förfinas. UTAS är ovärderlig när det gäller att fånga upp elever som av olika skäl tappat fotfästet och behöver extra stöd och hjälp till studier och arbete.

Vuxenundervisningen är viktig och vi ser idag ett stort behov i av många olika yrken för att tillfredsställa näringslivet inom såväl serviceyrken som specifika yrken. Sollefteå ska snabbt kunna ställa om och erbjuda ett brett spektrum av utbildningar och kurser.

Vi vill utöka förskolan från 15 till 20 timmar i veckan för barn vars föräldrar är arbetslösa eller är föräldralediga. För det har vi tillfört 150 000 kronor årligen i skolan budget.

Vi är stolta över den mångfald och valfrihet som våra fria förskolor och Edsele friskola bidrar med. För Sollefteå kommun är ett gott samarbete med dessa aktörer av största vikt.

Skolan i Sollefteå ska sträva efter att bli omvittnat bra, bidra till att höja varumärket och göra Sollefteå kommun attraktiv som ort att bo och flytta till.

Vård och omsorg

Hälso- och sjukvården ska ha god kvalitet. Valfärdsresan som innebär färre vikarier och fler tillsvidareanställda startade hösten 2022 och fortsätter. Valfärdsresan syfte är att verka för god arbetsmiljö, ökad kompetens, bra kvalitet och god ekonomi. Den innebär också att fler kommer att kunna arbeta till pensionsålder.

Vi ska rekrytera fler medarbetare för att klara den goda vård som vi vill ge alla våra invånare. Vi ska också utöka servicetjänsterna (städning med mera). Det kommer att höja kvalitén och underlätta arbetet.

Det är viktigt att vi har en god spridning av våra boenden för våra äldres trivsel, trygghet och närhet till sina anhöriga därför prioriterar vi särskilda boenden i hela kommunen och fortsätter samarbetet med Rådmsgården.

Vi satsar på öppenvården, med hemmaplanslösningar och förbyggande arbete i syfte att minska antalet kostsamma placeringar.

Inom vård- och omsorgsområdet går utvecklingen snabbt vad gäller digitala hjälpmedel och vi ska vara i framkant. Digitaliseringen ska effektivisera och utveckla verksamheterna så att personella resurser används kostnadseffektivt.

Skolan, socialtjänsten och regionen ska samarbeta för tidiga insatser genom HLT (Hälsa, lärande och trygghet) och HälSam. Kommunen och polisen samarbetar och jobbar brottsförebyggande.

Kostverksamheten

God, hälsosam och smakfull mat i trevliga miljöer främjar skolarbete för barn och ungdomar såväl som tillfrisknande av sjuka och ett värdigt liv för äldre därför lägger vi stor vikt vid kosten och fokuserar på närproducerad mat. Tillagningen ska ske nära barn, elever och brukare. Doften av mat och slamret från ett nära kök skapar aptit och hemtrevnad. Vi tummar inte på matens kvalité till våra barn och äldre.

Löneutveckling för kommunanställda

Industrins märke i förhandlingarna landade på 3,3 procent. Förra årets lönekartläggning genererade 2,7 procent i Sollefteå kommun. 2024 har flera stora avtal förhandlats om, räntor och inflation ligger fortfarande högt och därför budgeterar majoriteten lönerna enligt industrins riktmärke. Vi prioriterar ingen enskild yrkesgrupp utan samtliga kommunanställda då alla utgör en viktig roll i kommunens maskineri.

Vi vill med detta direktiv beskriva hur våra partier vill att kommunen ska arbeta kommande budgetår.

Innehållsförteckning

1	Styrningsprocessen.....	9
2	Omvärldsanalys	10
3	Ekonomisk utveckling.....	13
4	Vision och mål	16
	God ekonomisk hushållning.....	20
	Finansiella mål.....	21
	Verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning.....	21
5	Resultatbudget	24
6	Nettobudget.....	25
7	Investeringsbudget.....	26
8	Balansbudget	27
9	Finansieringsbudget.....	28
10	Driftbudget.....	29
10.1	Fullmäktige	29
10.2	Valnämnd	29
10.3	Revision	29
10.4	Jävsnämnd	30
10.5	Överförmyndarnämnd	30
10.6	Kommunstyrelsen	30
11	Befolkningsprognos 2020-2030	44
12	Sollefteå kommuns långsiktiga klimatarbete	45
13	Långsiktig investeringsplan	48

1 STYRNINGSPROCESSEN

Ekonomi- och verksamhetsstyrning i Sollefteå kommun definieras som en målmedveten och systematisk process för att påverka den samlade verksamheten i riktning mot önskat resultat, effektivitet och ekonomisk ställning. All verksamhet ska utgå från maximal medborgarnytta, ökad demokrati och effektiv styrning och ledning. Verksamhet och ekonomi måste ständigt balanseras. Resultatkrav ska därför ställas utifrån en helhetssyn på ekonomi, prestationer och kvalitet. Arbetet syftar till att genom dialog och delaktighet uppnå helhetstänkande och att säkerställa kvaliteten i den kommunalt finansierade verksamheten. Styrprocessen ska leda till att kommunstyrelse, förbund och bolag aktivt verkar för att förverkliga kommunens vision och mål.

Enligt kommunallagen ska varje kommun ha en god ekonomisk hushållning. Denna garanteras genom att kommunfullmäktige lägger fast såväl finansiella mål som verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning. Detta för att säkerställa att varje generation bär kostnaderna för den service som den konsumerar och inte skjuter över några kostnader på kommande generationer. Finansiella mål och verksamhetsmål kopplade till god ekonomisk hushållning ska garantera en långsiktigt hållbar ekonomi samt tydliggöra att ekonomin sätter gränser för verksamhetens bedrivande. Målen ska skapa förutsättningar för en ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet till nytta för kommunens medborgare.

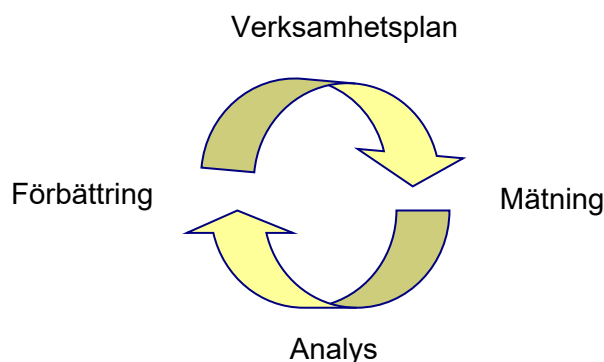
Hörnstenar och framgångsfaktorer i styrningen är helhetssyn, delaktighet och dialog.

Helhetssyn är nödvändig för att nämnder, verksamheter och bolag i sin verksamhetsplanering även ska ta ansvar för kommunens totala utveckling utöver den egna kärnverksamhetens behov och intressen.

Dialog som kommunikationsprocess har till syfte att skapa en gemensam bild av nuvarande och framtida läge för att kunna utforma strategier för en önskad utveckling.

Delaktighet är en förutsättning för att åstadkomma en bred förankring av strategier och planer hos organisationens politiker och medarbetare.

Huvudprincipen är mål- och resursstyrning med kommunfullmäktiges vision, övergripande verksamhetsmål och inriktningsmål inom fem fokusområden som gemensam utgångspunkt. Dessa kommer till uttryck i avsnittet: Vision och mål samt i förvaltningens målkompass som tydliggör vilka aktiviteter som vidtas för att nå inriktningsmålen.

Genom regelbunden *mätning* av resultatet kontrolleras färdriktningen mot fastställda mål.

Resultatet av mätningarna blir sedan föremål för en *analys* som leder fram till eventuella förändringar och *förbättringsåtgärder* för att nå fastställda mål.

2 OMVÄRLDSANALYS

Som utgångspunkt för kommunens omvärldsanalys och bedömning av förutsättningarna för den kommunala verksamheten ligger bland annat SKRs budgetförutsättningar för 2025-2027, SKRs Ekonomirapporten, befolkningsprognos från SCB samt förväntad ränteförändring från Kommuninvest.

För perioden 2025-2027 växer skatterna enligt prognosen för Sollefteå kommun i linje med den förväntade löneökningstakten på 3,3%. Lägger vi till kostnadsökning avseende inflation och ökade krav och förändrad demografi så innebär detta ett bekymmersamt läge. 2022 års goda resultat gav oss möjligheten att göra en avsättning till resultatutjämningsreserv (RUR). Grundförutsättningarna med avsättningen var att kunna klara två tuffa ekonomiska år och för att inga drastiska åtgärder skulle behöva genomföras i verksamheterna. Detta innebär i klartext att kommunens goda likviditet och möjligheten som följer av RUR att flytta medel från ett år till ett annat nyttjades och kommunen budgeterade med ett negativt resultat under åren 2023 samt 2024. Prognosen för pensionskostnaderna ser ut att normaliseras inför 2025-2027, vilket innebär att de senaste två årens stora budgeterade underskott nu övergår till en budget i balans dock med stora utmaningar.

De ekonomiska utmaningarna är inte enbart en fråga för Sollefteå kommun. För 2024 budgeterar var fjärde kommun med underskott och ytterligare 20 kommuner med ett nollresultat. I sju av tio kommuner kompenseras inte verksamheterna för löne- och inflationskostnadsökning. Samtidigt har ingen kommun med mer än 40 000 invånare redovisat negativa resultat mer än två gånger de senaste tio åren. Utifrån det perspektivet arbetar en utjämningskommitté med förslag om ny kostnadsutjämning där ett perspektiv är småkommunstillägg då det uppenbart finns smådriftsnackdelar och stora skillnader i förutsättningar att leverera välfärd.

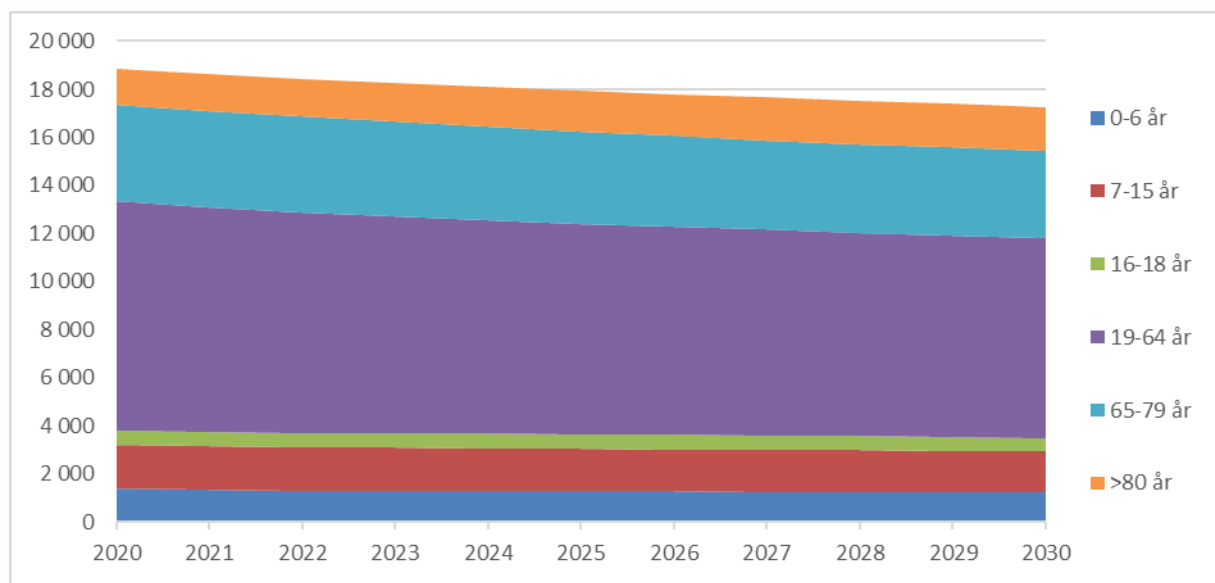
Inför 2025 beräknas läget förbättras för kommunerna till följd av återhämtning i konjunkturen kombinerat med att pensionskostnaderna faller kraftigt. De stora utmaningarna framåt för kommunsektorn ligger i de investeringar som behöver göras till följd av klimatanpassningar, Vaförnyelse, fastighetsunderhåll och civilt försvar. Ytterligare en stor utmaning är den gröna omställningen där enskilda kommuner tar stora investeringar och en stor risk men staten får intäkten. Vinningen för kommunerna är en ökad befolkning, men detta innebär lika stora intäkter i form av skatter som ökade kostnader för att tillhandahålla kommunal service.

På övergripande nivå så har den globala konjunkturen dämpats under 2022-2023 till följd av inflationschocken och syns nu allt mer på arbetsmarknaderna världen över och så även i Sverige. Arbetslösheten väntar under 2024 landa på 8,5%. Centralbankerna har nu börjat sänka sina styrräntor då inflationen stabiliserat sig nära inflationsmålen, denna stimulans är dock relativt liten jämfört med de pris- och ränteuppgångar som varit. Arbetsmarknaden har varit motståndskraftig och konjunkturen har inte alls slagit på arbetslöshetsciffrorna lika snabbt som konjunkturinbromsningen. Detta hänger troligen samman med att personalförsörjningen och svårighet att få tag i kompetens vilket inneburit att företagen försökt övervintra och behålla sin personal så länge som möjligt. Men allt fler företag närmar sig den punkt då detta inte längre är hållbart. Först 2025 beräknas den globala BNP-tillväxten lyfta vilket då ger mer draghjälp till den svenska ekonomin och under 2026 beräknas sysselsättningen ökat och gjort avtryck i arbetslöshetsciffrorna.

Den senaste prognosen från SCB på riksnivå visar en betydligt långsammare befolkningstillväxt än tidigare och den absolut största skillnaden är att det föds betydligt färre barn än tidigare och

att det förväntas fortsätta minska framöver. Detta innebär att antalet barn 6-15 år kommer minska de kommande femton åren för att sedan öka något, dock inte till samma nivåer som idag. I framskrivningen beräknas också att antalet personer som idag är över 85 år kommer öka från 3% av befolkningen till 6% motsvarande 750 000 år 2070. De låga födseltalen kommer också innebära att det i Sverige vissa år kommer avlida fler personer än det föds. Prognosen för Sollefteå kommun, som togs fram 2020 och beskrivs längre fram i separat kapitel, innebär en sakta minskande befolkning. Det som driver befolkningsminskningen över prognosperioden är främst att antalet äldre som avlider kraftigt överstiger antalet födda. Detta innebär att invånarantalet i kommunen inte följer utvecklingen i landet som helhet och inte heller uppnår en lika hög skattetillväxt.

Kompetensförsörjningen kopplat till demografin fortsätter att vara en stor utmaning. Befolkningsutvecklingen med minskande befolkning i arbetsför ålder i Sollefteå såväl som Västernorrland innebär ett allt större tryck på att effektivisera och göra verksamheterna allt mindre personalintensiva. De unga som kommer ut på arbetsmarknaden skall räcka till behoven för både ett försvar i tillväxt, företag och den offentliga välfärden. Det är stora regionala skillnader i Sverige och det är viktigt att försöka vidta åtgärder och synliggöra Sollefteås och Västernorrlands mervärden som en plats att besöka, bo och leva i.

SCBs befolkningsprognos

Ett mycket positivt besked lämnades av regeringen under hösten 2020 och det är att man beslutat att återigen etablera ett regemente i Sollefteå, detta har tagits i drift under 2022 och planerna för lokalisering av det nya regementets område börjar närma sig slutskedet, de första byggnationerna påbörjas redan under hösten i år. I tillägg till detta så har kommunen också ingått ett samarbete med Uniper om att utveckla Hamreområdet i Långsele för att etablera en fabrik för förnyelsebart flygbränsle. Detta sammantaget gör att bedömningen är att befolkningsutvecklingen långsiktigt inte kommer följa SCBs prognos, utan fokus ligger nu på att förverkliga den av Kommunfullmäktige beslutade Tillväxtstrategin med målet att vara 23 000 invånare till år 2035.

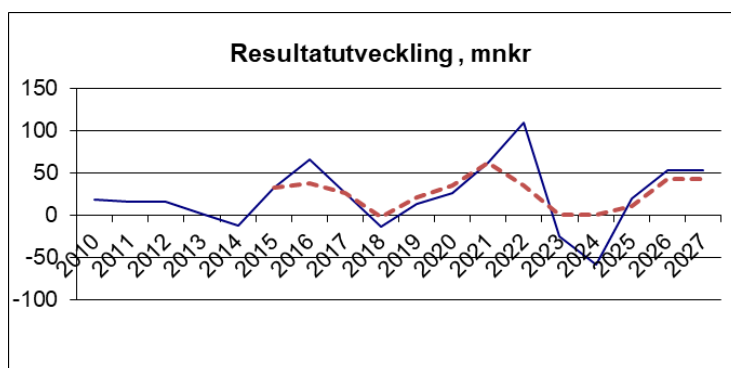
Klimatet på jorden blir allt varmare och i takt med att utsläppen fortsätter att öka så stiger temperaturerna. För att undvika allvarliga konsekvenser och minska förstörelse av vår natur måste det ske en drastisk minskning av våra utsläpp. Idag styrs miljöarbetet i Sveriges kommuner av nationella, regionala och lokala miljömål, samt de Globala målen – Agenda 2030,

antagna av FN. I Sverige är målet att uppnå netto-noll-utsläpp inom Sveriges gränser år 2045. För att kunna lösa de globala klimatproblemen är åtgärder och initiativ på lokal nivå mycket viktiga. Näringsliv, politiker och samhället behöver samarbeta och ta krafttag för att minska utsläppen, motverka väderrelaterade katastrofer och förlusten av biologisk mångfald. Ett förändrat klimat kan leda till mer torka, gräs- och skogsbrand samt till exempel ökad förekomst av skyfall, värmeböljor och överströmningar. Detta kräver klimatanpassningsinsatser för att minska konsekvenser för människors liv och hälsa, samhällets funktionalitet, infrastruktur, ekonomiska värden och miljön.

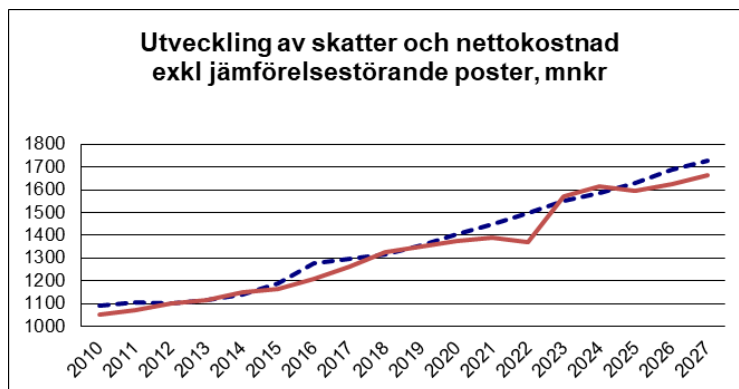
3 EKONOMISK UTVECKLING

Nedanstående diagram redovisar utveckling från och med 2010 till och med budgetperiodens slut. 2010 – 2023 är faktiskt utfall och från och med 2024 är det budgeterade siffror. Budgetperioden 2025-2027 påverkas kraftigt av eftersläpningseffekt från inflation, räntekostnader samt pensionskostnader. Resultatutjämningsreserv nyttjas under perioden för att uppnå ett nollresultat.

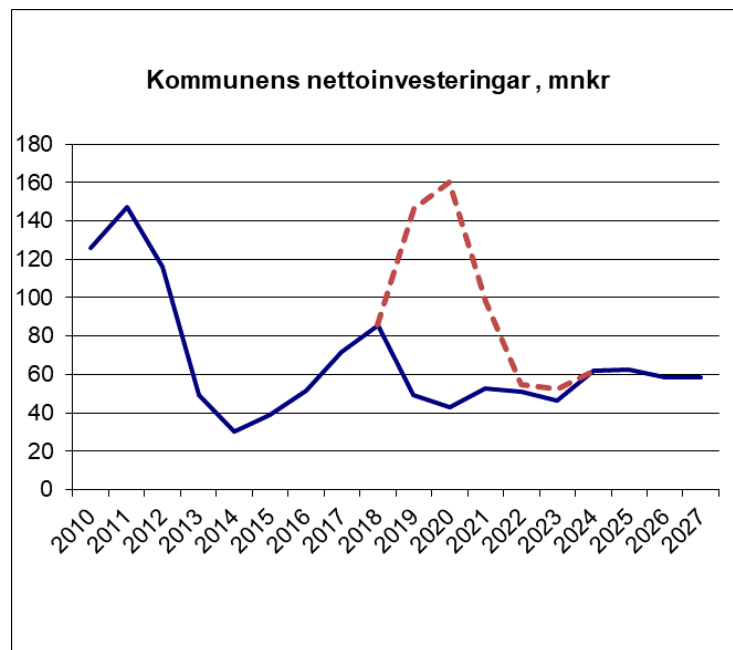
Ett resultat överstigandes 1 % av skatter och bidrag har uppfyllts samtliga år förutom de med minusresultat. Under 2024 budgeteras med ett underskott till följd av inflationens påverkan på pensionskostnaderna. Under 2012 och 2013 erhöll kommunen intäkter om 20 mnkr per år för återbetalda premier samt 2015 11 mnkr. Under 2016 inräknades 27,7 mnkr i resultatet avseende outnyttjade migrationsmedel. Dessa nyttjades 2018-2020 och åren därefter nyttjas sparad pensionskapital för ökade pensionskostnader samt RUR (streckad linje avser justerat resultat för detta).

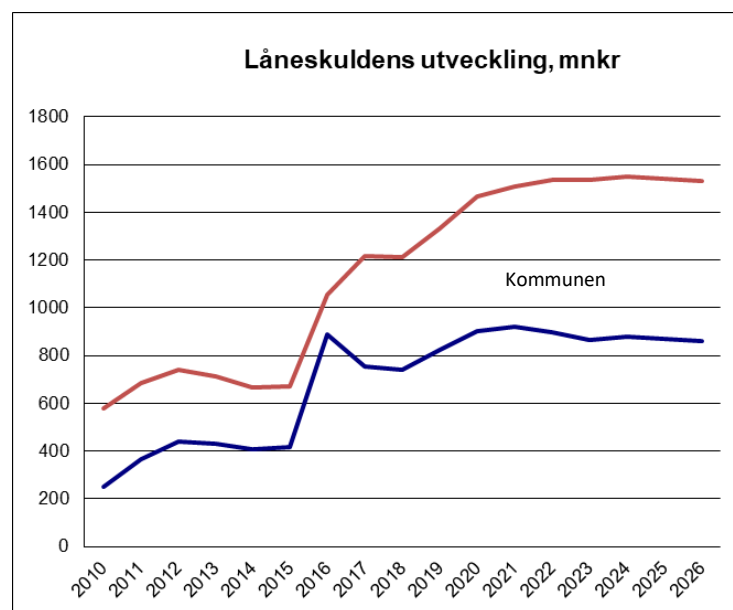
För att klara balanskravet över tid får nettokostnaderna inte öka mer än skatter och bidrag. När skatter inte ökar måste nettokostnaden hållas nere. Mellanskillnaden mellan den streckade linjen (skatten) och den heldragna linjen (nettokostnaden) ska täcka finansnettot och årets resultat. 2023-2024 så är kostnadsnivå högre än skatterna för att därefter normaliseras.

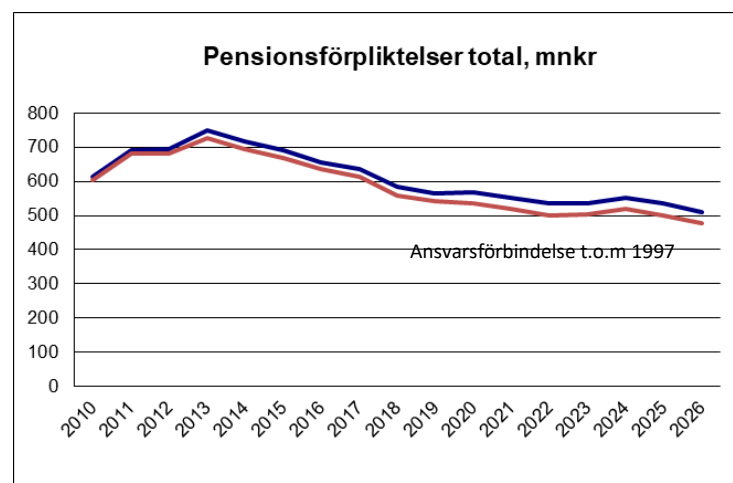
Under perioden 2010 – 2012 ökade kommunens investeringar kraftigt genom ny friskvårdsanläggning i Sollefteå centralort, ny grundskola i Långsele och köp och upprustning av Hallsta hotell. Under 2016 och 2017 byggdes den nya Hågestabron. 2018 prioriterades investering i stadsnät. Sollefteåforsen förvärvades 2016 för 400 mnkr vilket i denna sammanställning inte är att betrakta som en investering. Under perioden 2019-2021 investerades kraftigt i gymnasieverksamhet (streckad linje).

Genom den höga investeringsnivån har också låneskulden ökat. Under 2016 lånades 520 mnkr till följd av förvärvet av Sollefteåforsen, varav 400 mnkr avser köpeskilling. 2017 överfördes lånedelen avseende rörelsekapitalet till Sollefteåforsen. Nya lån hänförligt till byggnation av ny gymnasieskola påverkar skulden 2019–2021. Amortering för perioden 2025–2027 planeras till 10 mnkr/år. Blå linje avser kommunens banklån medan röd linje avser koncernens samlade bokföringsmässiga skulder.

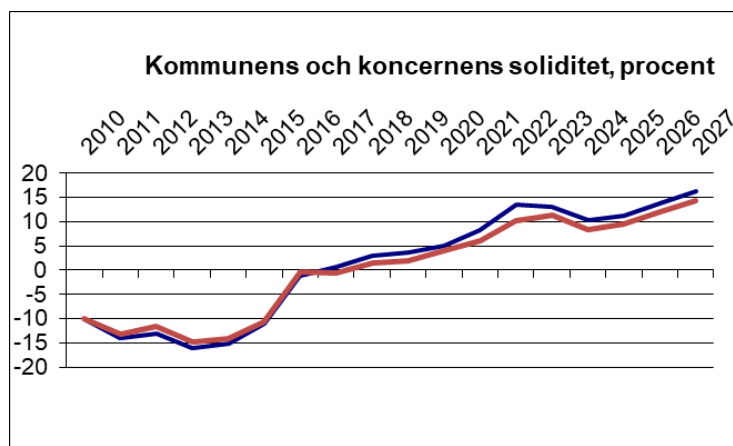

Förutom de pensionsavsättningar som finns i kommunens balansräkning har kommunen ett åtagande som avser intjänade förmåner till och med 1997. Detta åtagande minskar successivt men innebär ökade pensionsutbetalningar som belastar resultatet. Vid balanskravsavstämning har årligen avsättning gjorts sedan 2006 för dessa merkostnader motsvarande de tillgångar som finns i balansräkningen avsedda för pensioner. Dessa planeras att nyttjas under de år då kostnaderna är som störst, omkring 2021 - 2032.

Kommunens soliditet när ovan nämnda pensionsåtagande inräknas var tidigare negativt och det finansiella målet att soliditeten på längre sikt skulle uppnå ett positivt resultat. Detta mål uppnåddes redan 2017. Utifrån budgetförutsättningarna 2025-2027 är målsättningen att stärka koncernens soliditeten med 0,5 %-enheter per år.

Skulden ökade 2013 då diskonteringsräntan sänktes och innebar ett försämrat utgångsläge.

4 VISION OCH MÅL

”Sollefteå kommun utvecklas och förnyas med en välutbildad befolkning, god livsmiljö, mångfald i företagande, god omsorg och en välkomnande attityd”

Vår gemensamma utgångspunkt för förverkligande av visionen

Kommunens vision om utveckling är inte ett slutgiltigt tillstånd utan innebär en kontinuerlig process som förutsätter vilja till förändring och kompromisser. Hållbarhet är den centrala utgångspunkten i vår utveckling. Begreppet delas upp i tre dimensioner; social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet, vilka utgör varandras förutsättningar. Sollefteå Kommun ställer sig bakom AGENDA 2030 vars syfte är att till år 2030 möta de globala utmaningar världen står inför.

De tre dimensionerna av hållbar utveckling har omvandlats till den lokala ambitionen: Hållbara Sollefteå som utgår från Hållbar människa, Hållbar tillväxt och att vi skall vara Klimatneutrala.

Sollefteå kommun definierar hållbar utveckling enligt följande:

Social hållbarhet – Hållbar människa

Ett socialt hållbart samhälle uppfyller mänskliga rättigheter och behov. Det är stabilt och kan hantera plötsliga förändringar och kriser. Ett socialt hållbart Sollefteå är ett jämställt och jämlikt samhälle där människor lever ett gott liv med god hälsa. Sollefteå är ett samhälle med hög tolerans där människors lika värde står i centrum.

För att närma sig målbilden skall verksamheterna aktivt arbeta med att bryta ned nyckeltal på könsdimensionerna man/kvinna och pojke/flicka där så är lämpligt för att kunna följa upp och arbeta för ett mer jämställt samhälle.

Ekonomisk hållbarhet – Hållbar tillväxt

Hållbar ekonomisk utveckling är en utveckling som tillgodoser nutidens behov utan att kompromissa med kommande generationers förmåga att tillgodose sina egna behov. I ett ekonomiskt hållbart Sollefteå växer och utvecklas företagen med ett gott företagsklimat och

invånarnas ekonomiska välbefinnande främjas bland annat genom goda möjligheter till utbildning, boende och arbete.

Miljömässig hållbarhet - Klimatneutrala

Ett miljömässigt hållbart samhälle är att långsiktigt bevara markens produktionsförmåga, vattnets kvalitet och ekosystemens ekologiska status. Långsiktig miljömässig hållbarhet är utgångspunkten i Sollefteå när det gäller hanteringen av produkter, produktion, resurser samt klimat- och miljöpåverkan. Ett miljömässigt hållbart Sollefteå är ett klimat- och resurseffektivt samhälle där ekosystemen och dess funktioner långsiktigt bibehålls.

För att närma sig målbilden skall verksamheten aktivt arbeta med att införa en klimatuppföljning avseende kommunens verksamheter för att kunna säkerställa ett minskat klimatavtryck.

Verksamhetsmål

Övergripande verksamhetsmål – Attraktiv kommun att besöka, bo och leva i

För att kunna vara en attraktiv kommun att besöka, bo och leva i behöver vi arbeta aktivt för ett Hållbart Sollefteå. Hela kommunkoncernen skall verka för kommunfullmäktiges vision, övergripande mål och den grundläggande ambitionen. Det övergripande målet nås genom fem fokusområden härledda från visionen. För varje fokusområde anges målbild och inriktningsmål. Inbakat i varje fokusområde och målbild finns AGENDA 2030 och dess 17 globala mål för hållbar utveckling utifrån de tre dimensionerna: den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga. Vilka av de 17 mål som har bäring på varje enskilt fokusområde anges under respektive målbild.

Fokusområde 1 - UTBILDNING

Målbild: Sollefteå kommunkoncern har ett brett och utåtriktat samhällsengagemang. En nära samverkan inom kommunorganisationen skapar goda och långsiktiga förutsättningar för barn och unga. Med en god utbildning ges våra barn och ungdomar goda förutsättningar för att brett kunna välja inriktning i livet och främja en livskraftig kommun.

Inriktningsmål

- 1.1 Skolan ska verka för att fler elever väljer studieförberedande program så att fler uppnår behörighet till universitet och högskola.
- 1.2 Sollefteå kommun prioriterar rekrytering av och utbildning till behöriga lärare för att säkerställa kvalitet och ökad andel med lärarlegitimation.
- 1.3 Samverkan ska ske mellan vårdnadshavare, skola och socialtjänsten för att tidigt förebygga ohälsa för barn och unga.
- 1.4 Minska klimatpåverkande utsläpp avseende matinköp, minska matsvinn och öka kunskap i skolan kring måltiders påverkan på klimatet

Fokusområde 2 – LIVSMILJÖ

Målbild: Tillsammans med kommunmedborgaren som medskapare är vi en attraktiv friluftskommun att bo och leva i. En god livsmiljö med hög grad av delaktighet, tillgänglighet och inflytande skapar trygghet och välbefinnande. Kommunen dess förbund och bolag verkar för en bibehållen och förbättrad hälsa bland kommunmedborgarna.

Inriktningsmål

- 2.1 Verksamheter för ungdomar ska utvecklas och prioriteras för gemenskap och ökad inkludering.
- 2.2 Verka för utvecklingen av fossilfria transporter i hela kommunen och utbyggd laddinfrastruktur.
- 2.3 Öka medvetenheten hos medborgare kring hur klimatpåverkan kan minskas.
- 2.4 Minska andelen restavfall i det geografiska området och minska antalet nedskräpade fastigheter i kommunen

Fokusområde 3 - KOMPETENSFÖRSÖRJNING, ARBETE OCH TILLVÄXT

Målbild: Här i Sollefteå kommun är vi både myndighetsutövare och rådgivare, och vår organisation ska kännetecknas av att vi ger god service till de som bor och verkar i vår kommun. Genom att öka attraktionen i våra verksamheter, bolag och förbund och hos vårt näringsliv skapar vi förutsättningar för tillväxt i kommunen, där ett positivt flyttnetto är en viktig effekt av våra insatser. Ett unikt värdskap utmärker oss och vi är alla goda ambassadörer. Tillsammans skapar vi "Ett Sollefteå där man vill arbeta, bo och leva."

Inriktningsmål

- 3.1 Sollefteå kommun ska bidra till att trygga kompetensförsörjning genom satsningar på gymnasieutbildning, vuxenutbildning och eftergymnasiala utbildningar.

- 3.2 Sollefteå kommun ska arbeta för att skillnader på arbetsmarknaden mellan inrikes- och utrikesfödda samt mellan män och kvinnor ska minska.
- 3.3 Företag ska ha mycket hög prioritet hos kommunen och ärenden ska hanteras skyndsamt.
- 3.4 Sollefteå kommun skall sträva efter att andelen anställda med möjlighet att arbeta heltid skall öka.
- 3.5 Verka för att upprätthålla befintlig kommersiell servicegrad i kommunen med 84% av Sollefteås befolkning som har mindre än 10 km avstånd till dagligvaror i butik.
- 3.6 Informera och guida företagare inom klimatomställningen, nya såväl som befintliga för att öka andelen upphandlingar med krav på klimatedovisning.
- 3.7 Öka andelen lokalproducerad mat i det offentliga köket.

Fokusområde 4 – OMSORG

Målbild: Kommunmedborgarna känner sig sedda, trygga och respektfullt bemötta. De har tillgång till god vård och omsorg som utformas utifrån den enskildes behov och förutsättningar tillsammans med andra myndigheter. Kommunkoncernens samlade resurser och kompetens används över verksamhets och ansvarsgränser för att hitta den långsiktigt bästa lösningen för medborgaren.

Inriktningsmål

- 4.1 Personer med behov av stöd från vård och socialomsorg ska ha en ökad delaktighet i utformandet av insatserna.
- 4.2 När medborgare behöver stöd och service ska insatser i första hand utvecklas och nyttjas på hemmaplan.
- 4.3 Digital välfärdsteknik skall införas där möjlighet finns med syfte att underlätta för både medborgare, medarbetare och minska vårt klimatavtryck.
- 4.4 Öka andelen elektriska fordon inom hemtjänsten.

Fokusområde 5 – SERVICE

Målbild: Sollefteå kommun sätter alltid medborgaren i centrum. Medborgaren och aktörer inom kommunen får en hög service. Det är enkelt att få information och kontakt med kommunens verksamheter, bolag och förbund. Vi skapar värde för invånarna genom grundläggande samhällsservice av god kvalitet i hela kommunen.

Inriktningsmål

- 5.1 De som kontaktat Sollefteå kommun ska få återkoppling via telefon eller mail av medborgarservice inom två dagar. De som kontaktar Sollefteå kommuns verksamheter ska uppleva att de fått ett gott bemötande.
- 5.2 Digital service i form av e-tjänster, webbinformation ska utvecklas och öka.
- 5.3 Sollefteå kommun som varumärke utvecklas med en plattform som informerar, inbjuder, aktiverar medborgare och lockar besökare till kommunen.

God ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska kommunens budget, förutom plan för verksamhet och ekonomi, också innehålla mål och riktlinjer av betydelse för god ekonomisk hushållning. Dessa mål ska anges både ur ett finansiellt och ur ett verksamhetsperspektiv. I årsredovisningens förvaltningsberättelse ska utvärdering ske om hur målen har uppnåtts och bidragit till god ekonomisk hushållning och revisorerna ska i sin granskning pröva om delårsbokslut och årsbokslut är förenliga med dessa mål.

I kommunfullmäktiges övergripande styrdokument framgår att kommunkoncernens mål för god ekonomisk hushållning ska leda till att varje generation bär kostnaden för den service som den konsumerar och inte skjuter över några kostnader på kommande generationer.

Detta innebär att kommunen långsiktigt och över tid strävar efter ett resultat på mer än 1% av skatter och bidrag för att säkerställa en starkt soliditet och god reinvesteringsförmåga, överskjutande belopp kan tillföras resultatreserv. På motsvarande sätt innebär det också en förväntan om att de förbund och bolag som ingår i kommunkoncernen över tid skall redovisa positiva resultat. I det fall kortsiktiga avvikelser kraftigt påverkar förutsättningarna finns möjlighet att nyttja det som från och med 2024 kallas för resultatreserv och ersätter resultatutjämningsreserven.

För Sollefteå kommun gäller följande riktlinjer för avsättning till RER och användning av medel från RER/RUR:

Tillföra och nyttja resurser i RER/RUR

Avsättning kan göras år då resultatet så medger enligt Kommunallagens regler. Vilket innebär att det lägsta av årets resultat eller den del av årets resultat som efter balanskravsutredning, överstiger 1 % av skatteintäkter och statsbidrag får avsättas till resultatreserven. Beslut om avsättning till RER och storleken på avsättningen fastställs i samband med årsredovisningen.

Resultatreserven ska inte tillföras ytterligare medel vid en uppnådd nivå motsvarande 5 % av kommunens samlade skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.

Ianspråktagande av resurser från resultatreserven kan ske vid oförutsedda eller kortvariga utgiftsökningar, inkomstbortfall eller nödvändiga planerade utgifter kopplat till omstrukturering av verksamhet för att på sikt uppnå god ekonomisk hushållning. Beslut tas inom ramen för ordinarie budgetärende, vid planerade särskilda behov eller oväntad större händelseutveckling. Motsvarande gäller även för eventuellt kvarvarande medel ur tidigare resultatutjämningsreserven, RUR. Ianspråktagande av resultatutjämningsreserven får dock endast göras när rikets prognostiserade eller faktiska skatteunderlagsutveckling understiger den genomsnittliga utvecklingen för de senaste 10 åren. Medel från RER/RUR får i så fall användas för att nå upp till ett nollresultat i balanskravsutredningen. I samband med årsredovisningen fastställs storleken på användning av medel.

Finansiella mål

Kommunens justerade resultat ska år 2025 uppgå till minst 1%. Resultatet justeras utifrån upplösning av fonderade pensionsmedel för att undvika undanträngningseffekter.

Resultatet från förbund och bolag som konsolideras i kommunkoncernen skall vara positivt. Detta för att säkerställa att förbund och bolag tillsammans bidrar till ekonomiskt utrymme och framtida utvecklingsmöjligheter.

Koncernens soliditet ska öka med minst 0,5 procentenhet per år. Soliditet anger den ekonomiska styrkan i ett längre perspektiv.

Kommunens investeringar, med undantag för affärsverksamhet, ska som huvudregel vara egenfinansierade inom ramen för den senaste treårsperiodens resultat. Med anledning av det ansträngda ekonomiska läget 2023-2024 gäller att investeringar även kan göras inom ramen för sparade likvida medel i kassan åren 2025-2026. Utöver dessa löpande investeringar fattar kommunfullmäktige beslut i varje enskilt fall. Investeringar inom näringsverksamhet finansieras via taxor.

Kommunens amortering på låneskulden ska uppgå till 10 mnkr årligen under perioden 2025-2027 och i övrigt spegla det beslut som tagits gällande Sollefteåforsens förnyelse med oförändrad koncernskuldsättningsgrad.

Verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning

För uppfyllande av mål för god ekonomisk hushållning ska antalet uppfyllda indikatorer inom Hållbar människa, Hållbar tillväxt och Klimatneutrala vara minst två till antalet inom varje område och initialt uppgå till minst 8 stycken.

Övergripande verksamhetsplan med budget 2025–2027

Social hållbarhet - Hållbar människa

		2020	2021	2022	2023	Mål
Långtidsarbetslöshet 25-64 år % av befolkning	Målsättning / Sverige snitt	4,3%	4,6%	3,8%	3,4%	+0,5%
	Sollefteå	4,5%	4,7%	3,9%	3,3%	●
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg, andel nöjda	Målsättning / Sverige snitt	90%	88%	88%	86%	≥90%
	Sollefteå	93%	90%	90%	95%	●
Anmälda våldsbrott i förhållande till riket 3-årsmedel, (låg siffra indikerar tryggt samhälle)	Målsättning / Sverige snitt	1,00	1,00	1,00	1,00	≤0,95
	Sollefteå	0,99	0,99	1,03	1,11	●
Andel elever ÅK9 som är behöriga till yrkesprogram	Målsättning / Sverige snitt	86%	87%	85%	86%	≥87%
	Sollefteå	82%	79%	83%	85%	●
Heltidsanställda månadsavlönade	Målsättning / Sverige snitt	83%	84%	86%	87%	≥90%
	Sollefteå	91%	92%	93%	92%	●

Miljömässig hållbarhet - Klimatneutral

		2020	2021	2022	2023	Mål
Energiförbrukning i bostadsbestånd (kwh/m2), Solatum	Målsättning / Sverige snitt	-	-	-	-	≤126
	Sollefteå	129,0	128,0	122,0	122,0	●
Fossiloberoende fordon i kommunorganisationen, andel %	Målsättning / Sverige snitt	51,3%	56,5%	64,4%	-	≥50%
	Sollefteå	-	-	-	57,1%	●
Tallriks- och serveringssvinn i grund och gymnasieskola (g/portion)	Målsättning / Sverige snitt	-	-	-	-	≤40
	Sollefteå	50,0	E/T	E/T	26,0	●
Återbruk av möbler inom kommunen (antal)	Målsättning / Sverige snitt	-	-	-	-	≥400
	Sollefteå			1 400,0	1 400,0	●

Övergripande verksamhetsplan med budget 2025–2027

Ekonomisk hållbarhet - Hållbar tillväxt

		2020	2021	2022	2023	Mål
Nettokostnadsandel (kostnad i % av skatter och bidrag), mål avser på snitt senaste tre åren	Målsättning / sverige snitt	94,3%	92,9%	95,0%	-	≤99%
	Sollefteå	98,1%	95,7%	93,0%	100,8%	●
Soliditet, inkl pensionsåtagande, mål avser på snitt senaste tre åren	Målsättning / sverige snitt	28,8%	30,7%	31,9%	-	+0,5%
	Sollefteå	5,6%	8,9%	13,6%	13,1%	●
Skuldkvot (skuld/inkomst i koncernen)	Målsättning / sverige snitt	110,8%	109,4%	108,1%	-	<110%
	Sollefteå	102,3%	101,5%	99,4%	-	●
Flyttnetto (antal)	Målsättning / sverige snitt	-	-	-	-	>0
	Sollefteå	-110,0	68,0	18,0	-19,0	●
Nettokostnadsavvikelse totalt (exkl LSS)	Målsättning / sverige snitt	0%	0%	0%	-	≤5%
	Sollefteå	6,1%	8,7%	8,7%	-	●

5 RESULTATBUDGET

	Utfall 2023	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Verksamhetskostnader	-1 410,2	-1 451,4	-1 490,5	-1 521,2	-1 560,0
Semesterlöneskuld	-6,7	-4,0	-4,0	-4,0	-4,0
Pensionskostnader, netto	-77,6	-91,1	-33,8	-32,0	-32,0
Avsättningar/reavinst					
Avskrivningar	-73,1	-66,0	-69,0	-68,0	-66,0
Nettokostnader	-1 567,6	-1 612,5	-1 597,3	-1 625,2	-1 662,0
Skatteintäkter	972,2	995,4	1 020,8	1 058,5	1 078,5
Utjämning och generella statsbidrag	580,6	580,0	608,4	631,6	647,3
Finansiella intäkter	23,2	3,0	2,7	2,7	2,7
Finansiella kostnader	-21,2	-24,7	-24,6	-25,4	-24,2
Resultat	-12,9	-58,8	10,0	42,2	42,3
RUR	12,9	45,2	0	0	0
Pensionsmedel	0	13,6	10,0	10,0	10,0
Justerat Resultat	0,0	0,0	20,0	52,2	52,3
% av skatter och utjämning	0,0	0,0	1,2	3,1	3,0

Skattesatsen från och med 2024 är 23,39% oförändrat från tidigare år.

Skatter och bidrag är beräknade enligt prognos med minskad befolkningsstorlek om 100 personer årligen under 2025–2027.

6 NETTOBUDGET

	Budget 2024	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Kommunfullmäktige	3 000	2 900	3 000	3 000	3 000
Valnämnd	100	100	0	100	0
Revision	1 331	1 331	1 331	1 331	1 331
Överförmyndarnämnd	2 776	2 776	2 776	2 776	2 776
Jävsnämnd	200	200	200	200	200
Kommunstyrelsens verksamhet	1 543 413	1 552 863	1 574 164	1 606 516	1 646 200
Kommunstyrelsen	6 915	7 015	6 915	6 915	6 915
Förvaltningsledning	9 725	9 525	10 051	10 349	10 656
Kommungemensam verksamhet ¹⁾	33 255	32 637	30 620	39 033	38 983
Stab och service	126 016	126 816	129 256	132 217	135 275
Samhällsutveckling	117 471	115 771	119 903	121 991	131 148
Välstånd	1 250 031	1 261 099	1 277 269	1 295 862	1 323 073
Teknisk verksamhet	38 197	38 197	39 041	39 792	40 568
- Vatten, avlopp & avfall	0	0	0	0	0
- Gata & Park	38 197	38 197	39 041	39 792	40 568
Utbildningsverksamhet	521 176	524 251	539 850	546 159	558 357
- Barnomsorg, för- & grundskola	376 722	378 522	386 171	394 603	403 312
- Gymnasieskola & vuxenutbildning	144 454	145 729	153 679	151 556	155 045
Omsorgsverksamhet,	690 658	698 651	698 528	710 061	724 298
- Individ & familjeomsorg	122 631	128 124	124 711	126 581	128 513
- Funktionsstöd	154 196	155 196	156 654	161 519	164 738
- Äldreomsorg	358 115	359 615	358 490	366 306	374 381
- Hälso- & sjukvård	55 716	55 716	58 674	55 654	56 666
Summa	1 550 820	1 560 170	1 581 471	1 613 923	1 653 508
kapitalkostnader	-88 000	-87 000	-91 000	-92 750	-93 500
Till resultaträkningen	1 462 820	1 473 170	1 490 471	1 521 173	1 560 008

*Prognos för 2024 baseras på verksamheternas prognoser vid fördjupad uppföljning.

¹⁾ I budget för 2024 ligger en central lönereserv på kommungemensamverksamhet, justering av budget kommer att göras vid fördelning av denna.

7 INVESTERINGSBUDGET

Nämnd/styrelse	Budget 2024	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Kommunledning	90	0	1 090	90	90
Stab och service	15 555	15 555	15 555	15 555	15 555
IT	2 790	2 790	2 790	2 790	2 790
Digitalisering & utveckling	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Serviceenheten	630	630	630	630	630
Fastighetssamordning	11 000	11 000	11 000	11 000	11 000
Måltidsservice	135	135	135	135	135
Samhällsutveckling	3 990	3 990	2 990	3 990	2 990
Fritid	900	900	2 900	3 900	2 900
Fritid Maskiner (pistmaskin/ismaskin)	3 000	3 000			
Övrigt	90	90	90	90	90
Välfärd	18 806	18 806	21 306	15 806	15 806
Gata & Park	10 890	10 890	13 390	7 890	7 890
Barnomsorg, för- & grundskola	2 925	1 400	2 925	2 925	2 925
Gymnasieverksamhet	2 925	4 450	2 925	2 925	2 925
Individ & familjeomsorg	90	90	90	90	90
Funktionsstöd	90	90	90	90	90
Äldreomsorg	1 751	1 751	1 751	1 751	1 751
Hälsa- & sjukvårdsverksamhet	135	135	135	135	135
Total verksamhetsinvestering	38 441	38 351	40 941	35 441	34 441
Näringsverksamhet	23 450	24 550	21 750	22 750	23 770
VA	10 980	12 980	16 980	17 980	19 000
Avfall	7 970	7 070	270	270	270
Stadsnät	4 500	4 500	4 500	4 500	4 500
Summa egenfinansierade investeringar	61 891	62 901	62 691	58 191	58 211

8 BALANSBUDGET

(mnkr)	Utfall 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	1 151,9	1 200,0	1 198,5	1 209,5	1 223,5
Maskiner och inventarier	87,7	91,0	91,9	92,8	93,8
Övriga materiella anläggningstillgångar	73,8	30,0	32,5	35,0	37,5
Finansiella anläggningstillgångar	559,8	538,2	538,2	538,2	538,2
Summa anläggningstillgångar	1 873,1	1 859,2	1 861,1	1 875,6	1 892,9
Omsättningstillgångar					
Förråd m.m.	18,2	23,0	23,5	23,9	3,0
Fordringar	191,5	215,7	166,3	169,6	173,0
Kortfristiga placeringar	108,5	115,5	119,1	116,4	120,0
Kassa och bank	230,1	88,0	79,4	96,7	113,1
Summa omsättningstillgångar	548,3	442,2	388,2	406,6	409,1
Summa tillgångar	2 421,5	2 301,4	2 249,3	2 282,2	2 302,0
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR & SKULDER					
Eget kapital					
Årets resultat	-12,9	-60,2	10,0	42,2	42,3
Resultatutjämningsreserv	49,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Övrigt eget kapital	783,4	820,2	760,1	770,1	812,3
Summa eget kapital	820,2	760,1	770,1	812,3	854,6
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner	33,9	34,2	32,8	30,8	29,3
Andra avsättningar	12,4	8,1	0,0	0,0	0,0
Summa avsättningar	46,3	42,3	32,8	30,8	29,3
Skulder					
Långfristiga skulder	1 107,6	1 042,8	981,1	964,5	934,0
Kortfristiga skulder	447,3	456,3	465,4	474,7	484,2
Summa skulder	1 554,9	1 499,0	1 446,5	1 439,2	1 418,2
Summa eget kapital, avsättningar & skulder	2 421,5	2 301,4	2 249,3	2 282,2	2 302,0
Panter och ansvarsförbindelser					
<i>Ansvarsförbindelser</i>					
Pensionsförpliktelser ej upptagna som avsättning eller skuld	503,3	517,9	501,4	477,8	455,8
Övriga ansvarsförbindelser	424,6	423,5	422,5	421,4	420,3
Relationstal					
Soliditet, %	33,9%	33,0%	34,2%	35,6%	37,1%
Soliditet, % inkl. pensionsförpliktelser inom linjen	13,1%	10,5%	11,9%	14,7%	17,3%

9 FINANSIERINGSBUDGET

(mnkr)	Utfall 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Den löpande verksamheten					
Årets resultat	-12,9	-60,2	10,0	42,2	42,3
Justering för ej likviditetspåverkande poster	83,5	20,0	37,6	85,1	69,4
Minskning av avsättningar p.g.a. utbetalningar	-2,3	-4,0	-9,5	-2,0	-1,5
Kassaflöde från verksamheten före förändring av rörelsekapital	68,3	-44,2	38,1	125,3	110,2
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	109,3	-31,2	45,8	-0,6	-7,0
Ökning/minskning förråd och lager	-0,8	-4,8	-0,5	-0,5	20,9
Ökning/minskning kortfristiga skulder	-4,3	8,9	9,1	9,3	9,5
Kassaflöde från den löpande verksamheten	172,5	-71,2	92,6	133,5	133,6
Investeringsverksamheten					
Investering i immateriella anläggningstillg.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljning av immateriella anläggningstillg.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Investering i materiella anläggningstillg.	-75,5	-73,9	-71,2	-71,2	-72,2
Försäljning av materiella anläggningstillg.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Investering finansiell anläggningstillg.	-12,0	-12,0	0,0	0,0	0,0
Försäljning av finansiell anläggningstillg.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-87,4	-85,9	-71,2	-71,2	-72,2
Finansieringsverksamheten					
Nyupptagna lån	0,0	15,0	0,0	0,0	0,0
Amortering av skuld	-32,7	0,0	-30,0	-45,0	-45,0
Ökning/minskning av långfristiga fordringar	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Medel från finansieringsverksamheten	-32,4	15,0	-30,0	-45,0	-45,0
Årets kassaflöde	52,7	-142,1	-8,6	17,3	16,4
Likvida medel vid årets början	177,4	230,1	88,0	79,4	96,7
Likvida medel vid årets slut	230,1	88,0	79,4	96,7	113,1

10 DRIFTBUDGET

10.1 KOMMUNFULLMÄKTIGE

Fullmäktige är kommunens högsta beslutande instans och har 45 ledamöter och 27 ersättare. Ledamöterna väljs vid de allmänna valen. Kommunfullmäktige har det yttersta ansvaret för hela kommunens verksamhet och beslutar om kommunens inriktning, verksamhet, ekonomi samt i frågor av principiell karaktär.

Budget tkr

	2024	2025	2026	2027
Driftbudget	3 000	3 000	3 000	3 000

10.2 VALNÄMND

Valnämnden ansvarar för att allmänna val, val till europaparlamentet och folkomröstningar genomförs i kommunen i enlighet med gällande lagar och föreskrifter. Dessutom ser valnämnden över distriktsindelningen inför varje valår och föreslår eventuella förändringar.

Budget avser arvoden till de förtroendevalda då anslag för valverksamheten finns under kommunstyrelsens övergripande verksamhet.

Budget tkr

	2024	2025	2026	2027
Driftbudget	100	0	100	0

10.3 REVISION

Revisionens uppdrag följer av kommunallag, revisionsreglemente och god revisionsred i kommunal verksamhet. Revisionens uppgift är att ge kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövningen. Revisorernas bedömning lämnas i revisionsberättelsen.

Revisorernas ansvarar för granskning av verksamhet, kontroll och redovisning samt prövning om verksamhet bedrivits i enlighet med kommunfullmäktiges uppdrag.

Budget tkr

	2024	2025	2026	2027
Driftbudget	1331	1331	1331	1331

10.4 JÄVSNÄMND

Nämnden fullgör ärenden och myndighetsutövning som riktar sig mot kommunens verksamheter, dess bolag och objekt bland annat enligt följande lagstiftningar: Plan- och bygglagen, Miljöbalken och Livsmedelslagen.

Budget tkr

	2024	2025	2026	2027
Driftbudget	200	200	200	200

10.5 ÖVERFÖRMYNDARNÄMND

Nämnden ansvarar för att överförmyndarverksamheten i kommunen bedrivs i enlighet med reglerna i föräldrabalken samt andra författningar som reglerar frågor knutna till överförmyndarverksamheten.

Budgeten omfattar arvoden till förtroendevalda, gode män, förvaltare och förvaltarenhet.

Budget tkr

	2024	2025	2026	2027
Driftbudget	2 776	2776	2776	2776

10.6 KOMMUNSTYRELSEN

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan med ett övergripande ansvar för kommunkoncernens utveckling och ekonomiska ställning. I kommunstyrelsens styrfunktion ingår att övervaka att de av fullmäktige fastställda målen och planerna för verksamhet och ekonomi efterlevs och att kommunens löpande förvaltning hanteras rationellt och ekonomiskt. Under kommunstyrelsen finns fyra utskott, samhällsutveckling, lärande och unga, vård och omsorg samt allmänna utskottet.

Kommunstyrelsen har vidare hand om tillväxtfrågor och ansvarar för åtgärder för att allmänt främja sysselsättningen, näringslivet och övrig samhällsutveckling i kommunen. Nämnden ansvarar även för att avsätta resurser för att nå de av kommunfullmäktige fastslagna målen.

Kommunstyrelsen har verksamhetsansvar inom dessa tre huvudsakliga områden:

Samhällsutveckling:

Inom samhällsutveckling har verksamheter där medborgarna själva är initiativtagare till kontakten med kommunen samlats. Här får medborgare och företag snabbt svar på de flesta av sina frågor. Enklare ärenden hanteras direkt vid den initiala kontakten med Medborgarservice medan mer komplicerade ärenden lotsas till rätt instans. Verksamheten omfattar följande: reception/växel, näringsliv/turism, fritid, kultur, bibliotek, plan/bygg samt miljö och hälsa.

Stab och service:

Inom stab och service finns de verksamheter som utgör stöd för övriga verksamheter. Ambitionen är att minska sårbarhet och maximera samordningen av verksamhetsstödet i organisationen. Verksamheten omfattar följande funktioner: IT, ekonomi, HR, fastighet & kontorsservice, kansli, ledningsstöd samt måltidsservice som omfattar kommunens uppdrag att tillhanda hålla måltider till utbildnings- och omsorgsverksamheten.

Välfärd:

Inom välfärd samlas verksamheter och tjänster som utförs direkt gentemot medborgarna. Här finns merparten av de kommunala verksamhetsområdena.

- Teknisk verksamhet: omfattar kommunens uppdrag inom VA och avfall samt gata och park.
- Utbildningsverksamhet: omfattar kommunens uppdrag inom utbildning med barnomsorg/förskola/grundskola samt gymnasieskola och vuxnas lärande.
- Omsorgsverksamhet: omfattar kommunens uppdrag inom individ och familjeomsorg, funktionsstöd, integration, ekonomiskt bistånd, arbetsmarknadsåtgärder, hälso- och sjukvårdsverksamhet samt äldreomsorg.

Utöver dessa tre områden så ingår även i kommunstyrelsens verksamhet delar som klassas som kommungemensam verksamhet. Dessa omfattar bland annat ansvar för ägandet i Sollefteåforsens AB, Höga Kusten Airport AB samt medlemskapen i Västernorrlands kollektivtrafikmyndighet, Räddningstjänstförbundet, samordningsförbundet FINSAM och Akademi Norr (högre utbildningar). Även kommunens skogliga innehav, omfattande cirka 7 400 hektar, samt kommunens bredbandsverksamhet ingår.

Omvärldsfaktorer som påverkar den kommunala verksamheten de närmaste åren är bland annat:

- Den demografiska utvecklingen med färre barn och fler äldre
- Personalförsörjning till följd av åldrande befolkning och låg arbetslöshet
- Pendlingsmöjligheter
- Ökade förväntningar på kommunal information och digitala e-tjänster
- Försvars- och företagsetablering
- Klimatförändringar
- Totalförsvar/civilförsvar och IT-säkerhet
- Ny lagstiftning/myndighetskrav

Budgeten fastslås på övergripande verksamhetsnivå. För de större ingående verksamheterna redogörs i följande avsnitt för hur budgeten preliminärt ser ut enligt de mål och prioriteringar som fullmäktige fastslagit i samband med budget. Detta visas nedbrutet i respektive ingående verksamhet utifrån organisation och kostnadsslag och i vissa fall med en post ”Att inarbeta”, vilket utgör förvaltningens bedömning av kvarvarande åtgärder för en ekonomi i balans. Mindre justering av de nedbrutna dimensionerna kommer ske i detaljplanering av nästkommande verksamhetsår och effekten av åtgärder för att hantera ekonomi och mål kan då bedömas.

Övergripande verksamhetsplan med budget 2025–2027

Budget tkr

	Budget 2024	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Kommunstyrelsens verksamhet	1 543 413	1 552 863	1 574 164	1 606 516	1 646 200
Kommunstyrelsen	6 915	7 015	6 915	6 915	6 915
Förvaltningsledning	9 725	9 525	10 051	10 349	10 656
Kommungemensam verksamhet*	33 255	32 637	30 620	39 033	38 983
Stab och service	126 016	126 816	129 256	132 217	135 275
Samhällsutveckling	117 471	115 771	119 903	121 991	131 148
Välfärd	1 250 031	1 261 099	1 277 269	1 295 862	1 323 073
-Teknisk verksamhet	38 197	38 197	39 041	39 792	40 568
-Utbildningsverksamhet	521 176	524 251	539 850	546 159	558 357
-Omsorgsverksamhet	690 658	698 651	698 528	710 061	724 298

* I budget för 2024 ligger en central lönereserv på kommungemensamverksamhet, justering av budget kommer att göras vid fördelning av denna.

10.6.1 Stab och service

Stab och service tillhandahåller internt stöd till förvaltningen avseende Ekonomi, IT, HR, Kontorsservice, Fastighet, Kommunikation och Kansli. Men även andra delar som överförmyndarkansli och kvalificerade handläggare inom olika områden samt måltidsservice har sin hemvist inom huvudenheten. Nya regelverk och ökad digitalisering inom flertalet av verksamheterna kräver att personalen ständigt utvecklar och anpassar arbetssätt och rutiner. Måltidsservice tillhandahåller måltider till kommunens verksamheter inom barnomsorg och skola samt inom äldreomsorgen. Måltidsservice ska tillhandahålla en klimatsmart måltid med fokus på gästen.

Några fokusområden kommande år för dessa verksamheter är;

- Fortsatt arbete med kompetensförsörjningsplan och lönestruktur för att bli attraktivare som arbetsgivare.
- Utveckla e-förvaltning och e-tjänster
- Ökad IT-säkerhet med anledning av den ökade hotbilden
- Förenkla, effektivisera och minska arbetsbördan i kommunens stödprocesser
- Digitalisering inom de områden där vi kan se stora ekonomiska eller kvalitativa vinster
- Omfattande fastighetsinvesteringar
- Minska måltidernas klimatpåverkan

- per verksamhet	Budget 2024	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Ekonomifunktionen	12 363	11 863	12 728	13 043	13 366
HR-funktionen	17 960	17 810	18 411	19 683	19 530
Teknik & Service	36 881	36 581	37 910	38 813	39 740
Kansli	10 609	10 459	10 917	11 187	11 464
Kommunikation	843	843	867	888	910
Måltidsservice	50 480	52 380	51 537	52 874	54 245
Tillkommande rekryteringsförmån					
Att inarbeta	- 3 120	-3 120	-3 114	- 4 271	-3 980
Total	126 016	126 816	129 256	132 217	135 275

- per kostnadsslag	Budget 2024	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Intäkter	33 795	35 414	36 122	36 834	37 570
Interna intäkter	143 988	146 250	149 775	153 904	157 751
Summa intäkter	177 783	181 664	185 897	190 738	195 321
Personalkostnader	109 029	114 140	116 068	118 916	121 834
Lokalkostnader	74 145	69 600	71 340	73 220	74 950
Kapitalkostnader	47 941	45 830	46 865	48 114	49 302
Övriga kostnader	57 397	62 520	64 080	65 485	66 860
Övriga interna kostnader	15 287	16 390	16 800	17 220	17 650
Summa kostnader	303 799	304 480	315 153	322 955	330 596
Nettokostnader	126 016	126 816	129 256	132 217	135 275

10.6.2 Samhällsutveckling

För att uppnå maximalt medborgarfokus är verksamheter där medborgarna själva är initiativtagare till kontakten med kommunen samlad under funktionen Samhällsutveckling. Samhällsutveckling är medborgarnas och näringslivets väg in i kommunen, en organisering som valts för att stärka kommunens förmåga att vara attraktivt att besöka, bo och leva i.

Verksamheten omfattar:

Avdelningen för Medborgarservice innefattande medborgarkontor med maximal medborgarfokus

Tillväxt innefattande näringsliv och turism,

Fritid innefattande idrottsliv och motion, friluftsliv, camping mm,

Kultur innefattande bibliotek, kulturverksamhet samt ungdomsverksamhet

Bygg och Miljö innefattande bygglov, kommunens planarbete, tillstånd- och fastighetsfrågor samt är tillsynsmyndighet för de lagstadgade krav som ställs på kemikalier, livsmedel, luft, buller mm

Inom ramen för Samhällsutvecklings ledningsarbete ingår även den tekniska verksamheten samt stadsnätverksamheten, vars uppgift är tätt kopplat till utvecklingen i det lokala samhället men budgeteras separat.

Samhället förändras i snabb takt, medborgarna och näringslivet ställer ökade krav på den offentliga förvaltningen. Samhällsutveckling måste därför fortsätta sitt förändringsarbete för att kunna möta dessa utmaningar. En kontinuerlig genomlysning och effektivisering av den kommunala servicen är ett steg i denna riktning där både ett förvaltande och utvecklande perspektiv behöver hanteras parallellt, då arbetet med tillväxtstrategin för att vända befolkningstrenden och lyckas med de pågående etableringarna är oerhört viktigt.

- per verksamhet	Budget 2024	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Tillväxt	7 966	7 988	8 016	8 266	8 412
Kulturavdelningen	27 199	27 283	27 897	28 513	29 130
Fritidsavdelningen	55 796	54 578	56 845	57 789	65 552
Miljö och Bygg	11 210	11 253	11 553	11 925	12 308
Avdelning för Medborgarservice	16 504	16 541	16 961	17 381	17 777
Samhällsutveckling övrigt	908	912	686	704	716
Att inarbeta	- 2112	- 1 084	- 2 055	-2 587	-2 747
Total	117 471	117 471	119 903	121 991	131 148

- per kostnadslag	Budget 2024	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2024
Intäkter	30 093	30 093	25 476	25 986	26 505
Interna intäkter	14 829	14 829	15 599	15 874	16 155
Summa intäkter	44 922	44 922	41 075	41 860	42 660
Personalkostnader	66 504	66 504	67 566	69 031	70 739
Lokalkostnader	10 986	10 986	11 257	11 477	11 737
Kapitalkostnader	10 671	10 671	10 400	10 115	9 636
Övriga kostnader	51 470	51 470	49 100	50 178	58 118
Övriga interna kostnader	22 762	22 762	22 655	23 049	23 578
Summa kostnader	155 836	155 136	160 978	163 851	173 808
Nettokostnader	117 471	117 471	119 903	121 991	131 148

10.6.3 Teknisk verksamhet

Budget tkr

	2024	2025	2026	2027
Driftbudget	38 197	39 041	39 792	40 568

Gata/park

Verksamhetens huvudsakliga arbetsuppgifter är att ansvara för viktiga funktioner inom infrastrukturområdet i form av drift och underhåll av gator, vägar, gång- och cykelvägar med tillhörande vägutrustning som till exempel broar och vägbelysning. Vidare ansvaras för parkverksamheten vilket bland annat består av drift och underhåll av parker, grönytor, lekplatser, bekvämlighetsinrättningar och gatuhållning. Uppdraget genomförs dels inom ramen för en driftbudget och dels inom ramen för en investeringsbudget. Utöver detta arbetar verksamheten även med kommunens kartberedskap, mättningsverksamhet, köp och försäljning av exploateringsmark, samt trafiksäkerhet och olika utredningsuppdrag. Den egna bemanningen är förhållandevis liten och för fullgörandet av uppdraget finns därför många olika entreprenörer kopplade till verksamheten. Merparten av arbetet med till exempel vägunderhållet, vägbelysning och grönyteskötseln utförs av upphandlade aktörer.

- per verksamhet	Budget 2024	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Vägbelysning	6 786	6 786	6 764	7 110	7 315
Gator o vägar	19 176	19 198	19 978	20 309	20 723
Vägbidrag	25	25	25	25	25
Trafiksäkerhet	61	61	81	81	81
Tekniska kontoret	5 893	5 939	6 087	6 238	6 393
Park o planter	5 586	5 586	5 664	5 682	5 734
Mark och Arrenden	161	161	-84	-84	-84
MBK	509	509	526	545	563
Förråd och Rep. verkstad	0	0	0	0	0
Bilar och maskiner	0	0	0	0	0
GS-personal	0	0	0	0	0
Att inarbeta	0	-68	0	-114	-182
Total	38 197	38 197	39 041	39 792	40 568

- per kostnadslag	Budget 2024	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Intäkter	5 567	5 567	5 544	5 623	5 723
Interna intäkter	25 269	25 269	26 337	26 976	27 632
Summa intäkter	30 836	30 836	31 881	32 599	33 355
Personalkostnader	26 232	26 336	26 887	27 552	28 234
Lokalkostnader	2 459	2 459	2 559	2 623	2 688
Kapitalkostnader	8 078	8 078	8 159	8 434	8 603
Övriga kostnader	23 285	23 181	23 730	24 162	24 682
Övriga interna kostnader	8 979	8 979	9 587	9 620	9 715
Summa kostnader	69 033	69 033	70 922	72 391	73 923
Nettokostnader	38 197	38 197	39 041	39 792	40 568

Övergripande verksamhetsplan med budget 2025–2027

VA

Inom VA-verksamheten levereras helt avgörande tjänster för samhällets funktion. En grundförutsättning för i stort sett allt som sker i samhället är vårt livsmedel vatten. Verksamheten bedrivs som en affärsverksamhet inom infrastrukturområdet. Verksamheten har en ”nollbudget”, det vill säga inga skattemedel tillförs utan verksamheten finansieras helt och hållet av taxor. Verksamheten är mycket omfattande sett till hur många som nyttjar tjänsterna och till vad som levereras.

VA avser verksamheten inom vatten- och avloppsförsörjning för anslutna abonnenter. I detta ligger drift och skötsel av vattenverk, avloppsreningsverk samt ett ledningsnät med tillhörande anordningar. Utredningar och projektledning ingår också i uppdraget. Verksamheten bedrivs utifrån gällande lagar, förordningar och föreskrifter. Egna anvisningar finns i form av föreskriften ”Allmänna bestämmelser för användande av kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning” (ABVA) och VA-taxa. Verksamheten har cirka 5 200 abonnenter och förser ungefär 75 % av kommunens medborgare med tjänster inom VA-försörjning. Ordandet av vattenförsörjning och avlopp är i första hand en kommunal angelägenhet. Skyldigheten för kommunen att tillhandahålla vattentjänster finns formulerad i 6 § Lagen om allmänna vattentjänster (”Vattentjänstlagen”). Kraven på vårt vatten är mycket höga och ställs bland annat av Livsmedelsverket.

- per verksamhet	Budget 2024	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
VA-intäkter	-67 840	-67 465	-71 311	-74 010	-76 371
VA-ledningar	21 152	21 152	22 996	24 493	25 447
Vattenverk	14 959	15 084	16 654	16 966	17 467
Reningsverk	15 506	15 506	16 078	16 565	17 088
Förvaltningskostn. VA-hantering	15 183	14 683	15 583	15 986	16 369
Före reglering av resultat	-1 040	-1 040	0	0	0
Reglering resultat	1 040	1 040	0	0	0
Total	0	0	0	0	0

- per kostnadslag	Budget 2024	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Intäkter	67 107	66 732	69 371	72 009	74 307
Interna intäkter	3 011	3 011	3 071	3 132	3 195
Summa intäkter	70 118	69 743	72 442	75 141	77 502
Personalkostnader	11 236	10 736	12 340	13 298	13 737
Lokalkostnader	465	415	423	431	440
Kapitalkostnader	16 343	16 293	16 056	16 123	16 481
Övriga kostnader	23 816	23 916	24 872	26 163	27 336
Övriga interna kostnader	18 258	18 383	18 751	19 126	19 508
Summa kostnader	70 118	69 743	72 442	75 141	77 502
Nettokostnader	0	0	0	0	0

Övergripande verksamhetsplan med budget 2025–2027

Avfall

Avfall är en verksamhet med utgångspunkt i Miljöbalken. Här anges att det är kommunen som ansvarar för omhändertagandet av kommunalt avfall, med undantag för sådant där producentansvar finns. Producentansvar finns för förpackningar samt returpapper och är från och med 2024 ett kommunalt ansvar att samla in. Producenterna ska dock fortfarande bekosta insamlingen. Inom kommunen finns tre återvinningscentraler. Verksamheten har ungefär 11 500 abonnenter inom kommunalt avfall och slamtömning. Utöver kommunalt avfall hanteras också verksamhetsavfall, även benämnt ”industriavfall” från externa företag och verksamheter. Merparten av arbetet med hämtning av avfall, slamtömning och transporter utförs av upphandlade entreprenörer. Verksamheten Kommunalt avfall har en ”nollbudget” då denna är en affärsverksamhet som helt finansieras av taxor. Finansieringen av verksamhetsavfall sker däremot mot fastställda avgifter för de olika fraktioner som lämnas in.

- per verksamhet	Budget 2024	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Intäkter Kommunalt avfall	-35 195	-35 095	-35 190	-35 807	-36 438
Kostnader Renhållning	24 459	24 309	24 131	24 527	24 932
Kostnader Slamtömning	4 503	4 453	4 542	4 633	4 726
Kostnader ÅVC Västra	2 061	1 961	2 000	2 040	2 081
Kostnader Förpackningar	4 228	4 428	4 517	4 607	4 699
Utfall före reglering	56	56	0	0	0
Reglering resultat	-56	-56	0	0	0
Total Kommunalt avfall	0	0	0	0	0
Intäkter Verksamhetsavfall	-11 551	-11 551	-12 361	-12 741	-13 080
Kostnader Administration	2 324	2 324	2 370	2 418	2 466
Kostnader Rödsta ÅVC	9 227	9 227	9 991	10 323	10 614
Total Verksamhetsavfall	0	0	0	0	0
Total	0	0	0	0	0

- per kostnadsslag	Budget 2024	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Intäkter	38 906	38 806	39 091	39 919	40 716
Interna Intäkter	8 294	8 294	8 460	8 629	8 802
Summa intäkter	47 200	47 100	47 551	48 548	49 518
Personalkostnader	5 620	5 420	5 805	5 997	6 194
Lokalkostnader	112	162	165	169	175
Kapitalkostnader	1 933	1 433	2 021	2 007	1 731
Övriga kostnader	30 490	31 090	30 386	31 017	31 872
Övriga interna kostnader	9 045	8 995	9 174	9 358	9 546
Summa kostnader	47 200	47 100	47 551	48 548	49 518
Nettokostnader	0	0	0	0	0

10.6.4 Utbildningsverksamhet Budget tkr

	2024	2025	2026	2027
Driftbudget	521 176	539 850	546 159	558 357

För- & grundskola, anpassad grundskola, fritidshem och pedagogisk omsorg

Alla barn, 1-5 år, bosatta i Sverige, ska erbjudas förskola eller annan pedagogisk omsorg i den omfattning som behövs med hänsyn till föräldrarnas förvärvsarbete/studier eller med hänsyn till barnets egna behov. Förskoleklass och grundskola är obligatoriskt vilket innebär att skolplikt inträder från och med hösten det år då barnet fyller sex år. Plats i fritidshem erbjuds elever i förskoleklass och grundskola, vars föräldrar förvärvsarbetar eller studerar, eller med hänsyn till barnets egna behov. Utbildningen ska vara likvärdig oavsett var i landet den ordnas.

Verksamheten bedrivs i tretton grundskolor varav tio har lokalintegrerad förskola. Därutöver finns sju förskolor i separata lokaler. Antalet barn i förskoleålder fortsätter att minska och det beräknade snittantalet går från 717 till 656 mellan 2024 och 2025. I grundskolan beräknas elevantalet ligga relativt konstant de närmsta två åren, omkring 2000 elever. Därefter kommer volymminskningen som vi sett flera år i förskolan att börja påverka grundskolans lägre årskurser. Inskrivna i fritidshem beräknas till ett snitt om 695 barn under 2025 och antal elever i anpassad grundskola beräknas ligga på ett snitt om 32 elever. Statistiken omfattar folkbokförda i kommunen och innehåller inte asylsökande/tillståndssökande barn/elever.

Verksamheten utgår från skollag och förordningar samt från kommunala övergripande dokument, däribland Kvalitetsplan med tre prioriterade fokusområden; Ökad måluppfyllelse, Pedagogiskt ledarskap (rektor/förskolechefer och lärare) samt Trygghet och studiero. Huvudmannen följer upp verksamhetens resultat och utvecklingsområden inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet.

Den absolut största utmaningen är att rekrytera behöriga och legitimerade lärare i samtliga skolformer.

- per verksamhet	Budget 2024	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Pedagogisk omsorg	657	657	711	736	761
Förskola	93 081	92 490	92 194	94 037	96 098
Fritidshem	19 923	19 823	21 754	22 701	23 678
Grundskola	247 986	248 787	253 238	260 344	268 698
Anpassad grundskola	17 290	16 765	18 274	18 875	19 494
Att inarbeta	-2 215	0	0	-2 090	-5 417
Total	376 722	378 522	386 171	394 603	403 312

- per kostnadslag	Budget 2024	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Intäkter	56 848	57 428	55 430	55 330	55 230
Interna intäkter	753	753	750	750	750
Summa intäkter	57 601	58 181	56 180	56 080	55 980
Personalkostnader	297 291	298 491	299 867	304 705	309 732
Lokalkostnader	69 879	69 944	71 804	73 599	75 439
Kapitalkostnader	2 950	2 875	2 950	2 950	2 950
Övriga kostnader	59 637	60 752	62 980	64 529	66 096
Övriga interna kostnader	4 566	4 641	4 750	4 900	5 075
Summa kostnader	434 323	436 703	442 201	450 533	459 142
Nettokostnader	376 722	378 522	386 171	394 603	403 312

Gymnasie- och vuxenutbildning

Varje kommun ansvarar för att ungdomarna i kommunen erbjuds *gymnasieutbildning* av god kvalitet. Till gymnasieutbildning räknas gymnasieskola och anpassad gymnasieskola. Vilka utbildningar som erbjuds och antalet platser på dessa ska så långt det är möjligt anpassas till ungdomarnas efterfrågan och till arbetsmarknadens behov. Kommunen kan erbjuda utbildning som den själv anordnar, eller utbildning som, genom samverkansavtal, anordnas av en annan kommun eller region. Gymnasieutbildningen ska ge en god grund för yrkesverksamhet, fortsatta studier, personlig utveckling och ett aktivt deltagande i samhällslivet. Gymnasieverksamheten i Sollefteå kommun omfattar gymnasieskola, anpassad gymnasieskola och skidgymnasiet. Verksamheten bedrivs på två platser inom Sollefteå tätort; Gudlav Bilderskolan och Skedomskolan. Hos *vuxenutbildningen* i Sollefteå kommun finns flera studiemöjligheter. Komvux är riktat till den som vill komplettera eller läsa in ämnen från grundskolan eller gymnasiet. Inom Komvux finns även anpassad utbildning för vuxna. SFI fokuserar på vuxna invandrare som behöver lära sig att tala, läsa och skriva svenska. Hos vuxenutbildningen erbjuds även specifika yrkesutbildningar och yrkeshögskola. UTAS – Unga Till Arbete eller Studier vänder sig till den som är 16–29 år och har svårt att komma in i arbetslivet. Gymnasie- och vuxenutbildningens största utmaningar 2025 är att öka andelen elever som tar gymnasieexamen, med start 2025 implementera förändringen från kursbetyg (som funnits sedan 1994) till ämnesbetyg, bibehålla/öka elevantalet till våra yrkeshögskole- och yrkesvuxutbildningar samt rekrytera behöriga och legitimerade lärare.

- per verksamhet	Budget 2024	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Huvudman	18	- 7	- 263	380	717
SG: Adm/ledning/stödfunktioner	37 183	36 833	38 176	39 146	40 139
SG: Gymnasieprogrammen	66 704	66 704	69 854	71 833	73 831
SG: Anpassad gymnasieskola	5 810	5 510	6 768	6 910	7 054
SG: Skidgymnasiet	9 833	9 733	10 810	11 118	11 434
Vuxenutbildningen	28 206	26 956	28 334	29 655	30 928
Att inarbeta	- 3 300	- 1 275	0	- 7 484	- 9 058
Total	144 454	145 729	153 679	151 556	155 045

- per kostnadslag	Budget 2024	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Intäkter	61 000	62 692	62 649	63 558	64 470
Interna intäkter	3 648	3 648	3 699	3 700	3 701
Summa intäkter	64 648	66 340	66 348	67 258	68 171
Personalkostnader	107 754	109 854	114 539	109 890	111 221
Lokalkostnader	34 722	35 322	36 221	37 143	38 089
Kapitalkostnader	2 613	2 561	2 726	2 727	2 727
Övriga kostnader	56 929	57 099	59 066	61 478	63 499
Övriga interna kostnader	7 084	7 234	7 474	7 576	7 680
Summa kostnader	209 102	212 070	220 027	218 814	223 216
Nettokostnader	144 454	145 729	153 679	151 556	155 045

10.6.5 Omsorgsverksamhet

Budget tkr

	2024	2025	2026	2027
Driftbudget	690 658	698 525	710 061	724 298

Individ- och familjeomsorg

Individ- och familjeomsorgen fullgör kommunens uppgifter inom socialtjänst vad gäller handläggning av ansökningar/anmälningar, utredning av behov samt beslut om insatser och bistånd, uppföljning och omprövning av beslut enligt Socialtjänstlagen (SoL), lagen om särskilt stöd och service till vissa funktionsnedsatta (LSS), lagen om vård av missbrukare (LVM) och lagen om vård av unga (LVU).

Verksamhet bedrivs inom områdena barn, unga och familj, funktionsnedsättning, socialpsykiatri, vuxna och missbruk/beroende, öppenvård, äldre, ekonomiskt bistånd, arbetsmarknad, integration, våld i nära relationer, ensamkommande flyktingbarn samt familjehem och hem för vård eller boende (HVB). Kommunens skyldighet att bedriva socialtjänst inom dessa områden finns reglerad i nämnda lagstiftning.

De huvudsakliga budgetposterna inom verksamheten utgörs av personalkostnader och kostnader för insatser av olika slag. För att kunna komma inom föreslagen ram krävs att ovan nämnda insatser löpande ses över och blir allt kostnadseffektivare.

- per verksamhet	Budget 2024	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Adm/ledning/stödfunktioner	7 042	6 367	7 437	7 397	7 641
Vård av barn och unga	51 347	51 499	48 565	50 169	51 824
Vård av vuxna	15 444	17 494	14 740	15 226	15 729
Bistånd äldre	7 370	6 966	7 195	7 432	7 678
Ekonomiskt bistånd och integration	22 710	22 445	22 335	23 072	23 833
Öppenvården	10 764	10 595	11 123	11 469	11 836
Arbetsmarknadsenheten	12 413	11 730	12 251	12 655	13 073
Övrigt	1 034	1 029	1 065	1 100	1 136
Att inarbeta	-5 493	-5 493	0	-1 939	-4 237
Total	122 631	128 124	124 711	126 581	128 513

- per kostnadslag	Budget 2024	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Intäkter	17 112	16 784	17 390	17 859	18 342
Interna intäkter	3 576	3 846	1 888	1 939	1 991
Summa intäkter	20 689	20 630	19 278	19 798	20 333
Personalkostnader	83 883	78 755	87 626	90 518	93 597
Lokalkostnader	7 052	7 077	7 041	7 231	7 426
Kapitalkostnader	39	37	34	22	4
Övriga kostnader	46 695	57 105	46 780	46 359	45 173
Övriga interna kostnader	5 651	5 781	2 508	2 249	2 646
Summa kostnader	143 320	148 754	143 989	146 379	148 846
Nettokostnader	122 631	128 124	124 711	126 581	128 513

Övergripande verksamhetsplan med budget 2025–2027

Funktionsstöd

Funktionsstöd bedriver verksamhet utifrån lag om särskilt stöd och service till vissa funktionsnedsatta (LSS), Socialtjänstlagen (SoL) och Socialförsäkringsbalken (SFB). Insatserna inom LSS som verkställs av funktionsstöd är personlig assistans, bostad med särskild service för vuxna, bostad med särskild service för barn och ungdomar, daglig verksamhet, kontaktperson, korttidsvistelse, avlösarservice och ledsagarservice.

Funktionsstöd verkställer även insatser till personer med psykisk ohälsa, Socialpsykiatri. Dessa insatser beslutas oftast utifrån Socialtjänstlagen (SoL) till exempel särskilt boende och boendestöd.

- per verksamhet	Budget 2024	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Adm/ledning/stödfunktioner	3 250	3 295	3 415	3 528	3 665
LSS-boende och boendestöd	68 128	68 170	70 035	72 346	74 734
Personlig assistans	24 338	22 770	21 179	21 750	22 337
Daglig verksamhet	18 400	18 047	18 480	18 960	19 453
Socialpsykiatri	36 115	37 959	39 477	40 745	42 055
Övrigt funktionsstöd	3 965	3 955	4 068	4 190	4 312
Att inarbeta	0	0	0	0	-1 797
Total	154 196	154 196	156 654	161 519	164 738

- per kostnadslag	Budget 2024	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Intäkter	10 602	10 630	10 981	11 156	11 335
Interna intäkter	353	392	405	411	418
Summa intäkter	10 955	11 022	11 386	11 568	11 753
Personalkostnader	107 765	106 497	109 872	112 933	115 737
Lokalkostnader	14 405	14 792	15 191	15 678	15 991
Kapitalkostnader	203	203	199	200	200
Övriga kostnader	41 895	41 985	41 018	42 489	42 747
Övriga interna kostnader	1 883	1 741	1 759	1 787	1 816
Summa kostnader	165 151	165 218	168 040	173 087	176 491
Nettokostnader	154 196	154 196	156 654	161 519	164 738

Äldreomsorg

Kommunens äldreomsorg fullgör kommunens uppgifter enligt socialtjänsten vad avser särskilt boende och hemtjänst. Vidare utförs även kommunens uppgifter avseende hälso- och sjukvård via delegering vid kommunens särskilda boenden samt inom hemtjänst med hemsjukvård.

Den stora utmaningen för äldreomsorgen är att vinna acceptans och förståelse hos den enskilde medborgaren för att vissa insatser kan utföras med hjälp av digitala lösningar, både för den enskildes ökade frihet samt verksamhetens förbättrade förutsättningar att nå en ekonomi i balans. På så sätt möjliggörs att behovet av omsorgsinsatser senareläggs och att en allt större del av vården och omsorgen kan ske i ordinärt boende. Digitalisering skapar förutsättningar för ett ändrat arbetssätt och det är viktigt att man lämnar de gamla rutinerna bakom sig då man kliver in i det nya, för att vi ska kunna se någon effekt av förändringen. Kortsiktigt kommer förändringsarbetet leda till ökade kostnader, då det kommer att medföra ökade investeringskostnader för ny teknik.

Särskilt boende har i större utsträckning kommit att bli en boendeform för personer med demenssjukdom eller annan kognitiv svikt, vilket kräver en väl utbildad personal. Samtidigt bör nyckeltalen ses över då allt fler brukare på våra särskilda boenden är i fysiskt god kondition i kombination med demens och därmed i behov av ökad tillsyn för att säkerställa patient-säkerheten. Kompetensförsörjningen är en av de största utmaningarna för att kunna bedriva vår verksamhet, inte minst på de mindre orterna, då vi ser att färre personer i arbetsför ålder ska hjälpa en alltmer åldrande befolkning. Arbetet med att bemanna och planera för en god arbetsmiljö samtidigt som de ekonomiska ramarna ska hållas fortsätter. På vissa enheter har vi börjat se resultat, men det är fortfarande mycket jobb att göra.

- per verksamhet	Budget 2024	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Social verksamhet övergripande	860	876	940	1 006	1 074
Äldreomsorg gemensamt	79 219	84 057	76 922	89 874	92 391
Skärvstagaråden	68 154	66 444	65 650	67 398	69 190
Solgården/Sollefteå/Undrom	84 249	84 626	86 766	88 960	91 209
Långele	28 501	28 625	29 346	30 084	30 840
Näsåker/Junsele	51 179	51 406	52 695	54 016	55 371
Ramsele/Edsele	29 380	29 508	30 247	31 004	31 781
Satsningar och statsbidrag	0	0	0	0	0
Intraprenad Graningebyn	16 864	16 935	17 276	17 751	18 237
Avvikelse/Att inarbeta	0	0	-1 352	-13 787	-15 712
Total	358 406	362 477	358 490	366 306	374 381

- per kostnadslag	Budget 2024	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Intäkter	58 891	58 891	59 617	49 853	50 601
Interna intäkter	7	7	127	127	127
Summa intäkter	58 898	58 898	59 744	49 980	50 728
Personalkostnader	312 859	314 730	308 959	304 315	310 375
Lokalkostnader	39 637	41 637	42 678	43 745	44 838
Kapitalkostnader	1 234	1 434	1 433	1 433	1 433
Övriga kostnader	56 904	56 904	58 327	59 785	61 280
Övriga interna kostnader	6 670	6 670	6 837	7 008	7 183
Summa kostnader	417 304	421 375	418 234	416 286	425 109
Nettokostnader	358 406	362 477	358 490	366 306	374 381

Hälso- och sjukvård

Verksamheten fullgör kommunens uppgifter vad avser hälso- och sjukvårdsinsatser som utförs av sjuksköterskor, arbetsterapeuter och fysioterapeuter inom kommunens särskilda boenden, inom LSS boenden samt inom hemsjukvård. Verksamheten ska bedrivas i enlighet med vad som föreskrivs i Hälso- och sjukvårdslagen (HSL).

Hälso- och sjukvård, oavsett om det är region eller kommunal verksamhet kommer båda att påverkas av demografin med ett ökat antal äldre och högre förväntningar vad sjukvården ska leverera i form av kvalitet och resultat. Befolkningen i Sollefteå kommun tenderar enligt folkhälsorapporten att minska i arbetsför ålder samtidigt som andelen äldre, över 65 år, är högre än andra kommuner i länet. Dessutom är Sveriges hälso- och sjukvård inne i en omfattande systemförändring. En medveten förflyttning mot framtidens hälso- och sjukvård med en ansvarsförskjutning av sjukvården från sjukhus till primärvård och primärvård i hemmet enligt den nationella förändringen God och nära vård – En reform för ett hållbart hälso- och sjukvårdssystem (SOU 2020:19).

Verksamhetsområden med legitimerade yrken står alltid inför en utmaning i att klara personalförsörjningen gällande sjuksköterskor, fysioterapeuter och arbetsterapeuter. Det är en hård konkurrens om arbetskraft. Vi har under ett antal år jobbat hårt och satsat stort för att bli en attraktiv arbetsgivare. Det är av stor vikt att fortsätta insatserna för att vara en attraktiv arbetsgivare där medarbetare vill arbeta, väljer att stanna kvar och ser sin utveckling.

- per verksamhet	Budget 2024	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Sjuksköterskor	32 687	32 687	37 251	38 173	39 118
Rehab	17 368	17 368	17 519	17 992	18 477
MAS/MAR	1 294	1 294	1 332	1 364	1 398
Gemensamma kostn/int inkl stafett	4 076	4 076	4 222	4 494	4 635
Avvikelse/Att inarbeta			-1 650	-6 369	-6 962
Total	55 425	55 425	58 674	55 654	56 666

- per kostnadslag	Budget 2024	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Intäkter	2 710	2 710	2 690	2 690	2 690
Interna intäkter	0	0	0	0	0
Summa intäkter	2 710	2 710	2 690	2 690	2 690
Personalkostnader	42 856	42 856	45 705	42 157	42 765
Lokalkostnader	780	780	800	958	982
Kapitalkostnader	64	64	64	64	64
Övriga kostnader	12 656	12 656	12 972	13 296	13 629
Övriga interna kostnader	1 779	1 779	1 823	1 869	1 916
Summa kostnader	58 135	58 135	61 364	58 344	59 356
Nettokostnader	55 425	55 425	58 674	55 654	56 666

11 BEFOLKNINGSPROGNOS 2020 – 2030

Nedan prognos är framräknad av Statistiska Centralbyrån våren 2020 med utgångspunkt i de nationella prognoserna avseende migration samt demografiska faktorer och flyttmönster specifika för Sollefteå.

För 2023 blev utfallet 18 523 invånare att jämföra med prognosens 18 273. Kommunens befolkningsutveckling har visat sig något positivare under de fyra första åren och ligger positivt mot prognosen med 250 invånare. Trots detta har kommunen sedan 2019 tappat 617 invånare. På övergripande nivå följer prognosen utvecklingen ganska väl. Det som sticker ut är att utfallet på antalet nyfödda är betydligt längre, medan antalet vuxna i åldern 31-64 år är betydligt högre än vad prognosen visar. Befolkningsantalet påverkas framför allt av befolkningens åldersprofil med ca 260-300 personer i årskullar i 65-70 års åldern medan födseltalen numera understiger 150, födseltal som inte gynnats av att Sollefteå BB stängt. Kommunen räknar med att om inget görs kommer befolkningsförändringen följa SCBs prognos, med en ganska snabb befolkningsminskning initialt som sedan minskar i storlek. Den allra största förändringen sker i gruppen 45-64 år till följd av att de som närmar sig pensionsålder är ca 70 fler än de som närmar sig 45. Vilket i kombination med låg arbetslöshet innebär att det kommer blir svårt att personalförsörja välfärden då de demografiska behoven till följd av åldrande befolkning samtidigt ökar.

	Utfall	Prognos	Utfall
	2023	2023	2022
Bebisar	131	179	129
Förskola 1-6	1 054	1 120	1 125
Grundskola 7-15	1 840	1 817	1 831
Gymnasieskola 16-18	583	584	582
Unga vuxna 19-30	1 894	1 931	1 941
Vuxna 31-64	7 458	7 074	7 509
Unga äldre 65-79	3 956	3 965	3 983
Äldre 80-89	1 321	1 312	1 299
Riktigt gamla >90	286	291	268
Totalsumma	18 523	18 273	18 667

För att bryta denna utveckling har kommunen fastslagit en tillväxtstrategi med ambitionen att vi skall vara 23 000 invånare till 2035, där det absolut mest primära är att bryta den negativa spiralen med minskad befolkning i arbetsför ålder. Det pågår mycket i kommunen gällande etableringar just nu, med både pågående projekt avseende etablering av hotell i Junsele samt försvarsetableringen och arbetet med etablering av industri i Hamre. Detta förväntas ge avtryck och påverka såväl flyttnetto som födselnetto med en förnygrad befolkning. En större och mer varierad arbetsmarknad kommer stärka kommunen som en attraktiv plats att besöka, bo och leva i samt inte minst flytta till.

Kommunen totalt per åldersgrupp

Ålder	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
0 år	174	186	183	181	179	178	175	174	172	171	169	167
1-3 år	589	562	563	550	556	551	547	542	537	532	528	523
4-5 år	438	425	387	387	378	368	376	373	371	368	365	362
6 år	197	207	220	197	186	197	179	187	186	185	184	182
7-15 år	1 826	1 816	1 822	1 821	1 817	1 783	1 788	1 749	1 730	1 723	1 714	1 696
16-18 år	617	585	572	585	584	603	579	599	591	595	576	572
19-30 år	2 175	2 102	2 033	1 967	1 931	1 920	1 914	1 901	1 913	1 904	1 911	1 907
31-44 år	2 674	2 634	2 640	2 630	2 603	2 556	2 536	2 525	2 499	2 479	2 451	2 431
45-64 år	4 977	4 825	4 683	4 561	4 471	4 389	4 312	4 236	4 170	4 091	4 014	3 950
65-79 år	3 941	4 004	4 004	4 011	3 965	3 903	3 851	3 772	3 722	3 681	3 667	3 632
80-w år	1 532	1 515	1 538	1 558	1 603	1 660	1 694	1 751	1 780	1 809	1 828	1 851
Total	19 140	18 863	18 646	18 450	18 273	18 107	17 952	17 808	17 670	17 538	17 405	17 275

12 Sollefteå kommuns långsiktiga klimatarbete

12.1 Varför ett klimatneutralt Sollefteå

Sollefteås kommunkoncern har som målsättning att leva upp till parisavtalets 1,5°C-mål, samt att vara klimatneutrala till 2045 i enlighet med Sveriges nationella klimatmål. Under 2022 genomfördes en klimatkartläggning för fem kommunala verksamheter. Huvuddelen av Kommunkoncernens utsläpp är relaterade till energi och fastigheter 27%, tjänster främst reparation och underhåll 27%, varor främst livsmedel 19%, transporter 15% och stora investeringar 11%.

Kartläggningen tydliggör hur stor årlig minskning av koldioxidutsläpp som krävs för att nå klimatmålet till 2045. Med en nuvarande årlig utsläppstakt om 12 482 ton CO₂e motsvarar utsläppen 9,6 år med oförändrad verksamhet, innan utsläppsutrymmet är slut. För att klara målet om klimatneutralitet 2045 behöver utsläppen minska med 13% årligen.

12.2 Styrning & uppföljning för klimatneutrala Sollefteå

En styrgrupp för hållbar utveckling är tillsatt av kommunstyrelsen för att prioritera Sollefteå kommuns hållbarhetsarbete och verka som ett rådgivande forum för tvärsektoriella frågor som berör hållbar utveckling.

Uppföljning sker årligen via en hållbarhetsrapport där kommunens samlade hållbarhetsarbete redovisas utifrån de tre framtagna definitionerna Hållbar människa, Hållbar tillväxt och Klimatneutrala.

För att styra och följa upp insatser som bidrar till en klimatneutral Sollefteå 2024 har kommunen valt att integrera inriktningsmål som bidrar till minskat utsläpp i de prioriterade fokusområdena i verksamhetsplanen och koppla dem till mätbara nyckeltal.

Från 2025 kommer Sollefteå kommun även att ha möjlighet att löpande följa upp utsläpp från

upphandling/inköp genom inskaffande av ett system som möjliggör för miljöpåverkansanalys på upphandlingarna och därmed underlättar uppföljning av vårt klimatavtryck.

12.3 Fokusområden inom klimatarbetet

Upphandling och inköp

De flesta större upphandlingar sträcker sig över 4 års perioder. Sollefteå kommun har möjlighet att från 2025 beräkna klimatavtrycket på vår inköpsportfölj. Målsättningen är att för varje 4-års period sänka utsläpp på upphandlingar med 20%-enheter. För att åstadkomma denna målsättning använder upphandlingsenheten sig av rekommendationer och metoder från upphandlingsmyndigheten, såsom incitament för sänkt utsläpp, kravställning på utsläpp samt utvärderingskriterier. Genom ett Dynamiskt Inköp System möjliggörs även inköp från lokala matproducenter utanför de större livsmedelsupphandlingar. En viktig del i arbetet framöver är även att utbilda inköpare inom kommunkoncernen att välja hållbara produkter i första led.

Hållbara transporter

Sollefteå kommun har sedan 2021 en laddinfrastrukturplan där det beskrivs hur kommunen ska verka för utveckling av fossilfria transporter i hela kommunen. Totalt finns i kommunen idag publika laddpunkter på tio platser, där snabbaddning (över 50 kW effekt) erbjuds på 6 platser. Kommunens roll är att föregå med gott exempel genom att verka för att ställa om delar av den egna fordonsflottan till laddbara fordon, att verka för att det kommunalt ägda bostadsbolaget erbjuder laddning till sina hyresgäster, att uppmuntra privata aktörers etablering av laddplatser. Sollefteå kommun är även medlem i Biofuel Region som driver på omställningen till en utvecklad bioekonomi och fossilfri fordonsflotta.

Sollefteå kommuns egen fordonsflotta innehåller i nuläget 21 elbilar av total 240 och målet är att öka andelen elbilar succesivt. Nya bilar som köps in är samtliga förberedd för HVO bränsle. Ett arbete pågår för att öka nyttjandegraden av elbilar samt att identifiera vilka enheter som lämpar sig bäst för elbil och vilka enheter lämpar sig bäst för HVO bilar. Fordonsflotta kommer att utökas med elcyklar.

Under 2023 lanserades Paxa projektet tillsammans med Din Tur, ett sätt att resa kollektivt 'on demand' som genom optimerande resrutter och enklare delning av transporter minskar vårt klimatavtryck.

Kommunens mötes- och resepolicy bidrar till ett klimatneutralt Sollefteå genom förhållningssättet att tjänsteresor utanför kommunen ska användas så restriktivt som möjligt, i möjligaste mån ska fysiska resor ersättas med digitala möten. På motsvarande sätt behöver våra insatser inom omsorgen stötta upp med digital teknik för att minska resande till och från våra brukare.

Klimatsmart offentligt kök

Sollefteå kommuns måltidsverksamhet ska minska CO₂ ekvivalenterna på inköp till 0,5 kg CO₂e per kilo livsmedel fram till 2045. Måltidsverksamheten arbetar aktivt med att använda mer vegetabilier i matlagningen, att erbjuda mer vegetariska alternativ och att köpa in säsongsbaserade grönsaker och frukt. Ökad matkunskap hos anställda i köket och bland

pedagoger och vårdpersonal är viktiga ingredienser för att omställningen kan ske och kostenheten arbetar utefter premissen att måltider är en lektion, där klimatkunskap är en del. Kostverksamheten arbetar även mot målet att minska matsvinnet till 10g/portion (tallrikssvinn, serveringssvinn och kökssvinn) fram till år 2045. Konkreta aktiviteter för att nå målet är att kontinuerligt mäta svinnet, sälja klimatlådor och öka medvetenhet om matsvinnets påverkan på miljön.

Avfall och återbruk

Från och med 2024 påbörjar kommunen utsortering av matavfall i tvåfackskärl, ett för matavfall och ett för brännbart avfall. Avgiften innehåller inslag av miljöstyrning genom att den baseras på vikten av restavfallet. Matavfallet körs till Hemab i Härnösand där det förvandlas till biogas. Från och med 2025 kommer även allt textil återvinnas separat och avfallsenheten förbereder för återbruksstationer för byggnadsmaterial. Den långsiktiga strategin inom detta fokusområde är att göra framsteg på avfallstrappan, till exempel genom att främja återbruk. Inom den kommunala verksamheten sker redan en del inköp av begagnade möbel, återbruk av möbler och fokus på livscykelanalys av inköpta datorer, telefoner och annan teknik.

Energiproduktion och konsumtion

Genom vattenkraftverket Sollefteåforsen har Sollefteå kommun en unik tillgång till förnybar el. Produktionen ligger kring 300 GWH årligen, därav kommunkoncernen använder 22 GWH. Sollefteå kommun är en kraftfull kommun som producerar både vindkraft och vattenkraft, 15% av Sveriges vattenkraft kommer från Sollefteå, och vi arbetar för att stärka energisektorn och skapa förutsättningar för att den ska utvecklas ännu mer. Att få fler etableringar nära elproduktion är ett sätt att skapa miljömässiga hållbara system. I samband med etableringsarbetet arbetar Sollefteå kommun för att hitta industriell symbios på Hamre Industripark, där företag kan dra nytta av varandras restflöden såsom restvärme. Framöver kommer mer utförliga energiplaner behövas för att ta reda på framtida behov av el och ta ställning till hur Sollefteås elproduktion kan bidra till att säkerställa Sollefteås elbehov samt bidra till Sveriges elbehov.

När det gäller energieffektivisering finns inom Solatum redan ett energieffektiviseringsmål mot 2030 som följs upp årligen. Insatser är bland annat investeringar av luftvärmepumpar, solcellsanläggningar och ventilationssystem. För den kommunala organisationen behöver energieffektivisering analys och mål utvecklas framöver. Redan nu pågår en hel del arbete för att minska energianvändning av t.ex. fritidsanläggningar, närvarostyrning i offentliga lokaler, underhållsplaner med fokus på minskad energiförbrukning med mera.

Klimatkunskap medborgare

För ett effektivt klimatarbete behövs samverkan mellan kommunen, företagare, föreningar och medborgare. En klimatkommunikationsplan har tagits fram i samverkan med MiUN. Att kommunen nyttjar klimatkommunikation enligt metoder som stärker engagemang och agerande kan ha positiv inverkan på arbetet med att minska utsläppen av växthusgaser. Ett annat viktigt initiativ är klimatrådslaget som genomfördes i maj 2024, där 40 medborgare tog fram förslag till kommunen med koppling till klimat och miljö. Framöver ligger fokus på att vidareutveckla medborgardialoger kring klimatomställning, kroka arm med medborgare kring klimatinitiativ, stötta företagare i den gröna omställningen och bidra till kunskapshöjning och klimatengagemang.

13 Långsiktig investeringsplan

Sollefteå kommun arbetar kontinuerligt med en investeringsplan som omfattar både kortsiktig och långsiktig planering. Planen syftar till att ge underlag för strategiska diskussioner kring kommunkoncernens totala investeringsbehov, på kort och lång sikt. Investeringsplanen revideras årligen inför budgetberedningen.

Bilden nedan visar en tioårsplan där ambitionen har varit att basnivån över tid ska justeras upp inom några verksamhetsområden med stora investeringsbehov. IT, fastighet, fritid, gata/park och VA är de verksamheter som har de främsta utmaningarna där investeringar blivit eftersatta och som är mest känslig för de kraftiga kostnadsökningar som nu råder. I bilden kan man även utläsa aktieägartillskottet 2023 samt 2024 till Sollefteåforsen. Inom ramen för Sollefteåforsens förnyelsearbete så har fullmäktige beslutat att kapitaliseringen av bolaget sker genom upplåning från 2025 samtidigt som motsvarande amortering görs i Sollefteå kommun för oförändrad koncernskuldsättningsgrad. För samtliga investeringar avser 2023-2025 budgeterade belopp, övriga år anger inriktning på kommande planering enligt nuvärde.

Budget nettoinvesteringar (mnkr)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
- Kommunledning	90	90	1090	90	90	90	90	90	90	90	90
- Stab och Service	22 255	15 555	15 555	15 555	15 555	15 555	15 555	15 555	15 555	16 555	16 555
- IT	3 790	3 790	3 790	3 790	3 790	3 790	3 790	3 790	3 790	3 790	3 790
- Serviceenheten	630	630	630	630	630	630	630	630	630	630	630
- Fastigheter	17 700	11 000	11 000	11 000	11 000	11 000	11 000	11 000	11 000	12 000	12 000
- Kostverksamhet	135	135	135	135	135	135	135	135	135	135	135
- Samhällsutveckling	5 990	3 990	2 990	3 990	2 990	2 990	2 990	2 990	2 990	2 990	2 990
- Fritid	5 900	3 900	2 900	3 900	2 900	2 900	2 900	2 900	2 900	2 900	2 900
- Övrigt	90	90	90	90	90	90	90	90	90	90	90
- Välfärd	17 956	18 806	21 306	15 806	15 806	15 806	15 806	15 806	15 806	16 806	16 806
- Gata & Park	9 390	10 890	13 390	7 890	7 890	7 890	7 890	7 890	7 890	8 890	8 890
- Barnomsorg, för- & grundskola	2 925	2 925	2 925	2 925	2 925	2 925	2 925	2 925	2 925	2 925	2 925
- Gymnasieskola	2 925	2 925	2 925	2 925	2 925	2 925	2 925	2 925	2 925	2 925	2 925
- Individ & familjeomsorg	90	90	90	90	90	90	90	90	90	90	90
- Funktionsstöd	90	90	90	90	90	90	90	90	90	90	90
- Äldreomsorg	2 401	1 751	1 751	1 751	1 751	1 751	1 751	1 751	1 751	1 751	1 751
- HSV	135	135	135	135	135	135	135	135	135	135	135
Total verksamhetsinvestering	46 291	38 441	40 941	35 441	34 441	34 441	34 441	34 441	34 441	36 441	36 441
Näringsverksamhet	18 750	23 450	21 750	22 750	23 770	24 770	25 770	26 770	27 770	29 750	29 750
- VA	10 980	10 980	16 980	17 980	19 000	20 000	21 000	22 000	23 000	23 980	23 980
- Avfall	3 270	7 970	270	270	270	270	270	270	270	1 270	1 270
- Stadsnät	4 500	4 500	4 500	4 500	4 500	4 500	4 500	4 500	4 500	4 500	4 500
Summa kommunens egenfinansierade investeringar	65 041	61 891	62 691	58 191	58 211	59 211	60 211	61 211	62 211	66 191	66 191
Sollefteåforsen (ägartillskott/Upplåning)	-10 000	-10 000	-20 000	-35 000	-35 000	-30 000	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000